

2020. április

Cimbora

kíváncsi diákok lapja

Cimbora-kihívás 2.

eredményhirdetés
Köszönjük,
hogy ránk bíztátok munkáitokat!

A második Cimbora-kihívás
eredményhirdetése, pályamunkák
a 24. oldalon

16. Cimborá Kaláka Pályázat

A pályázat elindításakor még tudtuk a helyszínt és az időpontot, amikor együtt táborozhatunk olvasóinkkal, mára minden bizonytalanná vált. Mindezek ellenére várjuk a pályamunkákat, és bízunk abban, hogy találkozhatunk.

1. MédiaMűhely

Határidő: 2020. április 30.

Legyél része a közös alkotás folyamatának, jelentkezz a MédiaMűhelybe!

Szeretnél belesni a fotózás világába? Érdekel, hogyan készül egy videó? Fontos számodra a kreativitás? Ezt a műhelymunkát neked találták ki!

Ha szívesen nézegetsz videókat az Instagramon/YouTube-on (vagy akár készítettél is); szereted a művészetet, de nem tudsz választani, melyik a kedvenc művészeti ágad, ha szívesen megosztanád a táborban készült munkáidat a nagyvilággal, jelentkezz a MédiaMűhelybe.

2. Kortárs Irodalmi Alkotóműhely

Határidő: 2020. április 30.

Olvassunk, alkossunk, vitázzunk, játszunk, érezzünk együtt a 16. Cimborá Kaláka Táborban!

Részletek a márciusi Cimborában:

https://issuu.com/cimbora/docs/cimbora_2020_marcius__webes

Cimbora

CIMBORA – 2020. április, XXX. évfolyam
Szórakoztató irodalmi, kulturális folyóirat
10–15 éves diákoknak
ISSN 1222-1910

A Cimborá árát a Cimborá Alapítvány bankszámlájára várjuk:
Cont IBAN: RO14BRDE150SV01455331500
BRD Sf. Gheorghe, Fundația Cimborá
Cod fiscal: 8259184

Főszerkesztő: Farkas Kinga
Munkatársak: Csillag István, Forrai Tibor, Gergely Edó,
Jakab Villó Hanga, Keszeg Vilmos, Kónya Éva, Köllő Zsolt,
Müller Henrietta, Szonda Szabolcs, Szócs Imre,
Vetrő-Bodoni Barnabás, Zayzon Ágnes

A borítón Csillag István illusztrációja
Borítóterv, könyvtipográfia és nyomdai előkészítés: Csillag István
Kiadja a sepsiszentgyörgyi Cimborá Alapítvány
Készült a sepsiszentgyörgyi T3 Kiadó nyomdájában

Cimborá-szerkesztőség: Szabadság tér 7. szám,
520055 Sepsiszentgyörgy, Kovászna megye, Románia
E-mail: cimboramail@gmail.com / Web: www.cimbora.net

TÁMOGATÓINK

Kovászna Megye
Tanácsa

Sepsiszentgyörgy
Város Tanácsa

Kovászna Megyei
Művelődési Központ

Nemzeti Kulturális Alap

RMDSZ KOMUNITÁS
ALAPÍTVÁNY
TÁMOGATÓ AZ RMDSZ ÉS
A KOMUNITÁS ALAPÍTVÁNY

ROMÁNIAI NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

CIMBORA
ALAPÍTVÁNY

Tartalom

Cimbirodalom

SZABÓ RÓBERT CSABA

Vajon Nagyi és a száguldó város (2.)

Egy csipetnyi jelenpor 4. oldal

Arcok az előőrsből

ÁDÁM SZILAMÉR

EI 7. oldal

Csak 1 vers

LÖVÉTEI LÁZÁR LÁSZLÓ rovata

ORBÁN OTTÓ: Dal a szélhámos

reményről 10. oldal

Edőságok

GERGELY EDÓ rovata

Műanyag szeráj 11. oldal

Erdélyi cigány mesevilág

VÉGH BALÁZS BÉLA rovata

A szegény cigány és a galamb 12. oldal

Cimbi olvasólámpája

JAKAB VILLÓ HANGA rovata

Interaktív regényírás Mészöly Ágnessel ... 14. oldal

Szín-tér

VETRÓ-BODONI BARNABÁS rovata

Házi műrecek kihívása

A Szín-téren: „Ohó, hiszen ezt mi is meg tudjuk csinálni!” 16. oldal

Barangoló

KÓNYA ÉVA rovata

Szemlélődés nadrágügyben 18. oldal

Belesünk a ruha alá 19. oldal

Otthon a természetben

KÖLLŐ ZSOLT rovata

Nézzünk szét a házban 23. oldal

Cimbora-kihívás (2.)

Eredményhirdetés 24. oldal

Ti írtátok

A pályázatra érkezett írások közül 25. oldal

Pad alatt

Cimbi naplója 29. oldal

Keresztretjévény

FORRAI TIBOR rovata 30. oldal

Cimbi képtára

KÓNYA ÉVA rovata

Alsóneműk a festmények „kifutóján” 31. oldal

SZABÓ RÓBERT (SABA)

Vajon Nagyi és a száquldó város (2.)

Egy csipetnyi jelenpor

A verespataki aranykitermelés elleni kiállításáról, bölcsességéről és humoráról jól ismert Vajon Nagyi visszatér. A történetbe, akár csak az első kötet esetében, legelőször ezúttal is a Cimbora olvasói lehetnek bele. A sokak által megkedvelt, kalandos életű és természetszerető nagymama a meseregény második részében Kolozsvárra érkezik... (az első fejezet a márciusi lapszámunkban olvasható).

A könyv ősszel jelenik meg a csikszeredai Gutenberg Kiadó gondozásában.

Az érkező szerelvény jóval túlfutott a peronon, hiába szikráztak a kerek a fékezéstől. A vonat túl nagy sebességgel érkezett az állomásra, a mozdonyvezető, valami rejtélyes oknál fogva, nem lassított időben. Vajon Nagyi és a két, gyereknek álcázott manó furcsállva nézte, hogy az embereket nem zavarja, hogy a peron helyett a zúzott kővel borított, nyílt pályán kell elhagyniuk a vagonokat. Csoda, hogy a nagy tolongásban és sietségben nem törte ki valamelyikük a bokáját.

A zsúfoltság jól fogott Nagyiéknak. Igyekeztek elvegyülni a leszálló utasok között, és a kijárat felé áramló tömeggel sodortatva magukat próbálták úgy tenni, mint akik most érkeztek a vonattal. Ha Vajon Nagyi elárulta volna a fiának, hogy autóval jött, éktelen cirkusz kerekedett volna belőle. Minek felidegesíteni a turné előtt? Az senkinek sem tenne jót.

- A te korodban csak ne vezess! - mondta a fia neki a telefonban pár nappal korábban.

- Vajon mi baja a korommal? - kérdezte Nagyi tanácsatosan a manóktól, miután letette a telefont.

- Tudnál olykor kérdések helyett válaszokat is adni? - kérdezte a Kérdőjeles felháborodottan.

- Arra célzott, hogy vonattal menjünk! - mondta a Felkiáltójeles Manó.

- De hát azzal megyünk! - kacsintott Nagyi, majd a Kérdőjeleshez fordult. - Kérdéseket feltenni pedig... nahát, pont neked mondjam?! A jó kérdésben ott a válasz, nem?

- Remek! Legalább vehetnél egy új szemüveget, ezzel rosszabbul látsz, mint nélküle! - mondta a Felkiáltójeles savanyúan, mert végre megértette, mire készül Nagyi.

- Mi bajod a szemüveggel? Alig húszéves! És ha már Kolozsvárra kell mennem, a bogárhátúmmal akarok

utazni - jelentette ki a Nagyi. - Különben is, titeket hogy rejtegetnék annyi ideig a vonaton, elárulnád?

- Na, persze! Mindjárt azt is kitalálod, hogy nincs is vonat-összeköttetés Aranyváros és Kolozsvár között! - mondta a Felkiáltójeles.

- Már hallottam ilyet is - mondta somolyogva a Nagyi, és megveregette a manó vállát.

Mióta Ferkó és Zsuzsi segítségével megmentették a várost a ciános technológiát bevető bányacég ellen, a manók is megváltoztak kissé. Régebb kerültk az embereket, köztük többé-kevésbé a Nagyit is. Csak akkor bújtak elő, ha baj volt, máskülönben a hegy körül járőröztek, senki nem láthatta őket, ha ők nem akarták. A bányász cég kísérlete óta, amikor az Aranyhegyet le akarták dózerolni, hogy aztán ciános technológiával kinyerjék belőle az aranyat, gyakrabban mutatkoztak a Nagyi előtt. Különösen a Felkiáltójeles Manó kereste a társaságát: őt rendkívül bántotta az árulása, meg az, hogy kapzsi, mohó emberré akart változni.

A Nagyi érezte, valami megtört bennük, talán megijedhettek, és úgy látják, a Nagyi és a gyerekek segítsége nélkül már nem tudnak úgy megfelelni a feladatnak, mint régen. A Nagyi persze nem bánta, hiszen egyedül élt, szinte semmiféle társasága nem volt. A manók is szerették vele tölteni az időt, így hát egyáltalán nem lepődött meg, amikor előálltak, és kijelentették, hogy ők is vele mennének Kolozsvárra. És, őszintén, egyáltalán nem bánta. Valamiért nem szívesen barátkozott meg a gondolattal, hogy Kolozsvárra utazzon. A régi emlékek. Azt hitte, mindent maga mögött hagyott. Az utazás előtti napok azonban felkavarták benne a legyőzöttnek hitt múltat, és számtalan emlék tört rá hivatlanul. Nem is ért rá különösebben

átgondolni, a manók miért is hagynák magára három napig az Aranyhegyet.

És volt még valami. A Szabály, amely kimondja, hogy tizennégy éves kortól ember nem láthatja a manókat, egész pontosan: *ki kell fogyniuk a varázslatból*. És Ferkó két hét múlva betölti a tizennégyet. Aranyvárosban szeretett volna maradni, hátha beszélhet az Aranyheggyel valamiképp, hogy rávegye, tegyen kivételt Ferkóval. Bár nem volt biztos benne, hogy az Aranyheggynek ekkora hatalma lenne.

Milyen hülye szabály a Szabály! Tizennégy éves kortól kifogyni a varázslatból!

Most pedig a kolozsvári vasútállomás kijárata felé iparkodtak. A fiát persze sehol sem látta.

Megállapodtak a hatalmas várócsarnokban, ott várokoztak. A manók tőle pár méterre ácsorogtak, még mindig gyereknek álcázva magukat. Megegyeztek, hogy ha megjön Péter, akkor a manók feltűnés nélkül követik őket hazáig. Aztán amikor Péter és a felesége, Viola kitaxiznak a reptérre, Vajon Nagy és Ferkó beengedi őket a lakásba. Addig csak semmi feltűnősködés.

Újabb szerelvény futott be az állomásra, ez is jócskán túlröghant a peronon. Kisvártatva hatalmas tömeg tódult a csarnokba. A tömeg egyenesen feléjük tartott, és magukkal sodorták a két gyerekmanót. Vajon Nagy egyik pillanatban még látta őket, a következőben meg már nem: eltűntek a szeme elől.

Ijedten futkosott fel és alá, de nem találta őket. Tudta, ha a manók megijednek, azonnal visszaváltoznak. Kétségbeesetten keresgélte őket. Úszott a tömegben, amely egyre kijebb és kijebb sodorta őt a csarnokból. Megkapaszkodott az ajtóban, és ahogy csak a torkán kifért, elrikantotta magát:

– Vajon hová tűntetek?!

Ez kérdés és felkiáltás volt egyben.

És mindenki hallotta.

A kiáltás túlharsogta a szerelvényekről a pályaudvar kijárata felé tóduló nép zaját, a kerekek csattogását, a galmabok és a csókák éktelen lármáját, a kávéautomata zümmögését és a taxisok kiáltozásait, ahogy balek utasokra vadásznak. A csarnok peronok felé nyíló ablaksorában egy ablak becsapódott, és az üveg megrepedt benne, egy újságárus rádiójából a Fatboy Slim *Weapon of Choice*-a ment éppen. You can blow wit' this, Or you can blow wit' that. Mindenki elhallgatott, csak a szám refrénje és könnyed, pattogó ritmusa cincogott. Döbbenet keresték az emberek a hang forrását. Meredten és mozdulatlanra dermedve állt meg minden utas, vasutas és rokonaira várakozó ember.

Vajon Nagy zavartan köhintett, és megigazította a szemüvegét. Senki sem hitte volna, hogy egy apró nőből ilyen ablakrengető kiáltás törhet fel.

A trükk titka a mentateában és a hangsúlyok vegyítésében rejlik. Kérdezz és kijelents, egyszerre. És persze őszintén! De csak miután megittál két csésze friss mentateát, mondta volna mentegetőzésképpen Vajon Nagy, ha megkérdezték volna. De senki sem kérdezte. Az oroszlán bögésével egyenlő decibelú kiáltástól szóhoz sem jutott senki.

A leállás azonban nem tartott tovább öt másodpercnél. Újabb szerelvény rohant be az állomásra, a letóduló utasok nyomása újra mozgásba lendítette a szájtátva várakozókat, a Fatboy Slim száma visszaolvadt az általános zajba. Újra beindult a nyüzsgés, a lökdösődés, a tolongás. Vajon Nagy gyorsan félrehúzódott a nyomakodó tömeg elől, és egy újságosbódé takarásából figyelte tovább a csarnokot. A manókat viszont még mindig nem látta. Abban bízott, hogy a kiáltás előbb-utóbb elvezeti hozzá a két elsodródott barátját. Csak attól kellett tartania, hogy visszaváltoztak manókká.

Az aggodalma azonban fölöslegesnek bizonyult: meglátta őket, egyenesen felé tartottak, és még mindig gyerekek voltak. Valami egészen más veszély fenyegette őket. A felé tartó két gyerekalakú manót egy rendőr tartóztatta fel. Vajon Nagy látta, hogy az egyik gyerek állán

lassan kiserken a szakáll, ahogy a rendőr aggodalmas-kodva megkérdezi tőle, hol vannak a szülei. Vajon Nagyi épp el akart indulni feléjük, amikor Péter, a fia toppant elé lihegve.

– Anyu! De jó! Siessünk! Mindjárt indul a gépünk! – mondta, és már húzta is Nagyit maga után. Nagyi a csávába esett manók felé nézett távolodóban. Már mindkét *gyereknek* jól látható borostája nőtt, és a füleik is nyúlni kezdtek. Kétségbeesetten néztek Nagyi után, aki már-már elhagyta a csarnokot. Döntenie kellett, és nagyon gyorsan. Megállt, a fia karjába kapaszkodott.

– Péter! Petikém! Majd elfelejtettem! Hogy én milyen fededékeny... no, Jancsi! Vili! – Nagyi kiáltozni kezdett, és úgy tett, mintha nem látná a kutyaszorítóba került manókat. Péter idegesen nézett körül.

– Te meg kiket szólongsz? – kérdezte, miközben igyekezett kikerülni az ajtó felé tolaváló utasokat.

– Én? Őket! – kiáltott fel Nagyi, mert végre odáig ért a színjátékban, hogy megpillantotta a két, gyereknek álcázott manót. Odarohant hozzájuk, és a rendőrnek hálálkodva, kézen fogta a manóit. Péter lihegve érte utol.

– Ők meg kicsodák? – kérdezte Péter, miközben Nagyi igyekezett minél nagyobb mosolyt mutatni a szigorú rendőrnek.

– Hát a keresztfiaim! – nyögte ki a Nagyi, és Péter nem tudta elsőre eldönteni, hogy kinek is szólt a felvilágosítás: a rendőrnek vagy neki, mert a Nagyi le sem vette a szemét a rendőrrel. Az egyenruhás összevont szemöldökkel vizsgálta a fura társaságot: az idős hölgyet, aki láthatóan füllent, a fiát, aki semmiről sem tud, és a két gyereket, akik meg sem tudnak szólalni.

– Kérem az irataikat! – húzta ki magát végül a rendőr.

Nagyi elnevette magát, és a biztos úr vállait kezdte csapkodni. Majd, amikor látta, hogy a rendőr nem vevő az ő jókedvére, szigorúan a fiára nézett.

– Péter, mondd el neki, hogy a keresztfiaim mindjárt bepisilnek az izgalomtól, mert még életükben nem jártak reptéren, és nem láttak igazi repülőgépet! – mondta Péternek, és elővette a klasszikus szigorú nézését, aminek a fia soha semmilyen körülmények között nem tudott ellenállni. Már alkalmazta néhányszor, mindig bevált. Péternek ráadásul ettől szemlátomást az eszébe villant, hogy ő bizony nemsokára le fogja kényszeríteni a gépet.

Tízpercnyi ideje sincs, hogy elinduljon!

És akkor oda a turné, az európai.

Ettől alaposan megrémült. Nagyi tudta, hogy a fiának mi az erőssége: ha bepánikol, bárkit kimagyaráz és meggyőz bármiről. Most is így történt. Péter egyszeriben

magyarázni kezdett. Messziről kezdte, de villámgyorsan elérkezett odáig, hogy nekik itt összesen két percük van, különben össze fog dőlni a világ, ki fog törni a világháború, egyszerre a negyedik és a harmadik.

A rendőr meglepetésében elnémult, mert ilyen még nem látott. A Felkiáltójeles Manó megbökte Nagyi oldalát, és egy apró szelencét nyújtott át neki.

– Jelenpor! Gyorsan, szórj szét belőle egy csipetnyit! – mondta a Nagyinak.

Nagyi ismerte a szert: ha az ember arra a helyre hint belőle, ahol egy másodperccel korábban állt, a por, a felhasznált mennyiségtől függően, egy időre megjeleníti az illető hologramját. Nem tétovázott, arrébb húzódott, szétszórta a porból egy gyűszűnyit, és magával húzta Pétert. A rendőr innentől Nagyi hologramjával beszélgetett. Nagyi nevetett is volna a helyzeten, annyira vicces volt, ha nem lett volna sürgős elpucolni a helyszínről. Úgyhogy rohamlépésben kifelé terelte a két manógyereket, és sikerült kiszurrannia a főbejáraton. Péter a nyomukban. Egy szót sem szólt az édesanyjához, igyekezett mihamarabb hazaérni, hogy a feleségével, a hangszerével és a bőröndjeivel taxiba pattanjon. Pedig szívesen megkérdezte volna Nagyitól, hogy mióta is vannak keresztfiaik, amikor Aranyvárosban egyáltalán nem élnek már évtizedek óta gyerekek. Legfőlőbb nyáron. De inkább hallgatott, mert úgy érezte, vészesen közeledik a reptérre indulás utolsó perce, és attól mindig nagyon ideges lett.

Nagyi pedig mélyen a zsebébe rejtette a jelenporos szelencét. Jó, ha van az ember zsebében egy kis varázslat.

(folytatjuk)

Csillag István rajza

Arcok az előőrsből

1997-ben születtem Székelyudvarhelyen, érettségi után a Babeş-Bolyai Tudományegyetem Bölcsészkarára felvételiztem, ahol 2019-ben diplomáztam magyar–orosz szakon. Kiskorom óta írok mindenféle szöveget a novellától kezdve a blogbejegyzésen át a szépnek gondolt mondatokig. Az utóbbi években prózát írok, 2018 óta publikálok különböző folyóiratokban. Amikor nem irodalommal foglalkozom, leggyakrabban főzök vagy futok. Újabban pedig egyre gyakrabban társasjátékozom.

ÁDÁM SZILAMÉR

El

Távolból figyeltük a koporsót cipelőket. A meredek, havas dombon többször leejtették, míg valahogy felérték a gödörig. Mi is alig tudtunk kimenni, de Peti határozottan vágtatott, mi meg utána, nemrég kapott a csomagból egy kevésbé leharcolt bakancsot, amely alig volt nagyobb a lábánál. Úgy könnyű. Egy fa mögött bújtunk el. Figyeltük a temetést, amely gyorsan, kurtán járt le. Kevesen voltak, a pap a szenteltvizet már indulása közben, félig visszafordulva szórta a sírra. Amiért jöttünk, a temetésnél osztogatott kalácsnak nyoma sem volt. Pálinkát nekünk nem adnak, de az sem volt. Rájöttünk, hogy itt nekünk nincs tovább dolgunk, és a hasunk is korogni kezdett. Dühösen vágtatott le Peti, a meredek résznél seggen csúszva gyorsított.

Petire szinte mindenki felnézett. Okos és kedves, cipőt kötni is ő tanult meg leghamarabb, emlékszem, sokáig nekem is ő kötötte be, ha napközben kibomlott. De Balázsék nem szeretik, ők külön bandát csináltak maguknak Lacikáékkal meg még néhányukkal Felszgeből. De Peti ötletei mégis jobbak, ő találta ki azt is, hogy a temetéseken nekünk is adnak kalácsot. Temetés pedig itt sok van.

A falun átsietve hozzánk mentünk hárman. Petivel és Annával. A többiek a falu másik végén laktak, Peti és Anna pedig tőlünk nem messze, az intézetben. Szinte a szomszédban, egy nagy, oszlopos házban, apu azt mondja, kúria volt, most intézet, nemesek laktak régen ott, akiket mutatott a tanító néni is a könyvekben, de most árvák lakják, azt mondja, az árváknak nincs se anyjuk, se apjuk. Ők az utolsó lakók, azt mondják, be fogják zárni, és akkor ők is el kell hogy menjenek, nincs pénz, ételre még jut, de fűtés már csak egy szobában van. Ott laknak ők ketten, már nincs külön fiú- meg lányszoba. Bandi bá, a nevelő, aki ha nem iszik, mindig dühös és csattogtat, pedig egy kisebb szobában. Bandi bá mindennap iszik. Azt mondta Peti, külföldre fogják vinni őket, ott pedig nagy élet van, ezt pedig már Bandi bá mondta. Énszerintem nem fogják elvinni őket, mert ők itt élnek, és amúgy is, megígértük egymásnak, hogy összetartunk. Főleg Balázsék ellen. De Bandi bá sem fogja engedni, azt mondta, hogy akkor nem lesz mit csinálnia az életével, úgyhogy a kölykek maradnak, s nekem a pénzt csak adjátok, így mondta. Ezt azoknak mondta, akik városról

szoktak bejönni, és Bandi bá szerint ők a főnökei. Leültünk a kályha elé, épp csak izzik a parázs, csuszát rakok rá. Apu biztos, az erdőn van, mert elfogyott a fa, vagy pedig üzletel. Remélem azért, hogy üzletel, mert akkor néha csokit vagy narancsot hoz haza. Mindig így mondja, megyek üzletelni, vagy ma jól ment az üzletelés, de amikor rákérdeztem, hogy az mit jelent, azt mondta, nem rám tartozik.

Rossz emberek voltak, fukarok, fekete volt az aurájuk, azért nem volt kalács, mondta Anna. Ő volt az egyedüli szóke, világos bőrű közülünk a faluban. Szerinte látja az emberek auráját. Egyszer azt mondta nekem, hogy narancssárga az aurám, és az jó jelent, a jó embereknek olyan színű, majd megpuszilt. Azt mondta, a harmadik szemével látja, amely a homlokán van, és én is megtanulhatom, csak a homlokomra kell koncentrálnom, hogy működjön. Becsuktam a szemem és koncentráltam, a homlokomra tette a kezét, de utána sem láttam, és soha máskor sem sikerült. Lehet, nem koncentráltam eléggé, mert a hideg keze érintését figyeltem a fejemen. Peti azt mondta, ez adottság, és nem tudja mindenki, és biztosan a szóke haja miatt van. Vagy amiatt van szóke haja. Balázsék szerint csak kitalálja az egészet.

A kályha egyre több meleget adott ki, ültünk és néztük a narancssárga láng fényét. Petire és Annára pillantottam, ők mozdulatlanul bambultak a tűzre. Lehet, most kikapcsoltak vagy pihenő üzemmódban vannak, és akkor tényleg robotok. A múltkor az intézetbe hoztak könyveket. Petiéék megmutatták nekem, az egyik pedig robotokról szólt. Azok olyan emberek, hogy nem is emberek, hanem gépek, de pont úgy néznek ki, mint mi. Vagy én. Eszembe jutott, hogy mi van, ha igazából mindenki robot, csak én nem. És akkor Petiéék is robotok, és lehet, ha én vagyok intézetben, egy ilyen nagyban, mint a falu, és mindenki robot, azért hoztak ide, hogy ne tudjam meg, majd ha örökbe fogadnak, akkor megmondják, hogy el kell költöznöm, és senki nem tudja meg, és nekem sem lesz rossz érzés. De lehet, én is robot vagyok. Amikor viszont megvágтам magam, véreztem, arról pedig nem volt szó, hogy a robotok véreznek-e vagy sem, de szerintem nem.

Sötétedésig maradtak. Csak bambultuk a tüzet, a vállunk egymásnak ért, majd szó nélkül álltak fel és indultak. Ha sokkal később mennek haza, és Bandi bá elkapja őket, akkor kikapnak. Én néztem egy keveset az ablakból az utcai lámpánál jól látható havazást, majd villanyt kapcsoltam, és a robotos könyv mellől a katonásat vettem elő. Világháborús, sok benne a kép. Ezt is

Petiék csomagjából kaptam, ezt a kettőt adta nekem. Apu, mikor hazajött, nem szólt hozzám. Krumplit hozott magával, megfőzte egy részét, majd kettéosztotta, megsózta, és az egyik tányéért élembe rakta. Most nem volt vaj, pedig azzal összetörve finomabb. Majd, még mindig szó nélkül, lekapcsolta a villanyt és lefeküdt. Pedig még akartam olvasni, de így inkább én is aludtam.

Mióta anyu lelépett, azóta csak a nagyszobában lakunk mind a ketten. Így melegebb van.

Reggel megettem az estéről maradt krumplit, aztán mentem is a templomba. Ha már temetésre átjött, akkor misét is tartott a pap bácsi, nekünk külön, gyermekmisét. Ide sokan jártunk, nem mint a rendes misére. Voltunk vagy tízen, Balázsék is mindig jönnek. Fehér ruhába öltöztünk, Peti forgatta a Bibliát, Anna csemetgett. Balázs a füstölőt gyújtotta meg. Itt Balázsékkal nem vagyunk ellenségek. Én csak csináltam, amit mondtak, letérdepeltem, felálltam, leültem. A padokban senki nem volt, csak mi az oltár körül. A mise hamar lejárt. Sűrűn hullt megint a hó. Ilyenkor, mise után a pap bácsinál eszünk. Régen tartott vallásórákat is utána, azért, hogy a lelkünk tiszta maradjon, de egyszer azt mondta, hogy nekünk már úgymint egy, és mindnyájunknak bérelt helye van a pokolban, és ő nem küzd, nem hajt, nem imádkozik az üdvünkért. Ez azután volt, hogy valaki egy labdával berúgta a templom egyik ablakát. Apu azt mondta, hogy a pap is iszik, mint Bandi bá. Vasárnap az intézetben kell maradniuk Petiééknek a mise után, ilyenkor városról jön valaki hozzájuk, ellenőrzés és foglalkozás, azt mondták, de Petiéék unják, és mindig csak Bandi bával veszekednek, úgyhogy a plébániáról hazamentem. Az úton katona voltam. Az ellenség hirtelen támadna meg, ha háború törne ki. Én kéne hogy megszervezzem a falu védelmét. Ágyút vinnék a falu bejáratához, ki a dombra, majd az út két oldalán az erdőbe bújnék el a többiekkel. Onnan jó a rálátás a domb másik oldalára, ahonnan jönne az ellenség. Peti a falu másik végét védené. Anna biztosan velem lenne, és akkor sikerülne megvédeni a falut. Vagy elképzelem, ahogy hirtelen megjelenik az ellenség az utcában, én pedig a házak sarkánál lapulnék, majd lopakodva végeznék velük. Elővettem a robotos könyvet, és újranéztem a képeket. Levetkőztem és a tükör elé álltam. Néztem a robotokat, és néztem magam. Szerintem nem vagyok robot. Ha a hasam behúszom, egész vékonyra összemegyek, a robotoknak pedig a hasuk is vasból van.

A robotoknak nincs fütyjük, ezt onnan tudom, hogy láttam egy képet, ahol ruha nélkül volt a robot. Ott nem volt neki semmi, nekem pedig van. Apunak is van. Annának nincs, de neki olyan van, mint amilyen anyunak is van. Annát a tónál láttam, amikor elmentünk fürödni a nyáron. Most jut eszembe, hogy akkor Peti sem robot, ő is ott volt akkor. Felöltöztem, mert fájni kezdtem, és a katonás könyvet nyitottam ki. De azt is meguntam. Anyunak a képét szedtem elő. Már rég nem láttam, szerintem szép volt. Apu hazajött, meglátta, hogy anyu képét nézem, kikapta a kezemből, a kályhába dobta, és azt mondta, hogy megmondta, hogy nem akarja annak a kurvának a képét látni. Mióta lelépett Dénkóval, azóta apu szerint kurva, és már vele sem beszélek annyit. Aztán hallgatag lett, és csak akkor szólt hozzám, ha muszáj volt.

Azt mondta, fogjam meg a számat, és ne menjek ki a házból, mert jön a banya. A banya egy vénasszony, aki minden évben megjelenik. Azt mondják, néhány éve költözött a falun kívülre, de mióta én emlékszem, azóta ott van. Közben bejön a faluba, és mond magában. A hó annyira sűrűn hullott, hogy alig lehetett látni. Az ablakból néztem, hogy mikor jön. Amikor felbukkan a banya, olyankor mindenki megbolondul. Ilyenkor lépett le anyu is. Ferivel. Majd visszajött, egyedül, de akkor azért lépett le megint, mert apu megverte. Ekkor már Dénkóval.

Egyszer meztelenül ment végig a falun. Most ruha van rajta, elég sok. Fehér a bőre, mint Annának. Mintha a hó nem is hullana, ahol ő megy, csak előtte és utána. Valaki megint meg fog bolondulni. A faluban félnek tőle, amint meglátják, mindenki behúzódik, és aznapra már meghal a falu. Megjelent az asszony, a patakon túli úton ment, pont oda láttam. Ugyanaz volt, igazából semmi különös most már. Apu rám kiáltott, hogy ne nézzem azt az őrült boszorkát. Felmásztam az ágyra, és a takaró alá bújtam. Apu a másik ágyon ült, a földet bámulta és a kezét tördelte, biztosan ideges. Sajnálom, hogy nem nézhetem most már anyu képét. Annáékra gondoltam, vajon ők tudják-e, hogy itt van a vénasszony. Apu mondta, hogy ez a boszorka a falu szélén lakik, és teljesen megkottyant, de mi sosem láttuk, mikor elmentünk megkeresni, csak mikor magától megjelent a faluban. Remélem, Annáék nem mennek el, és csak úgy mondták, hogy külföldre viszik őket. Akkor nem tudom, mit csinálók, anyu sincs, apu is mindig goromba, és akkor Petiék sem lesznek. Balázsékkal pedig nem akarok lenni.

Úgy elaludtam, amikor bebújtam az ágyba, hogy csak reggel ébredtem meg, pedig még sötét sem volt,

mikor lefeküdtem. Apu már sehol. Kilenc óra. Hétfő van, de most nincs iskola, mert vakáció van ezen a héten, de ezek a vakációs hetek nagyon hosszúak, a vakáció olyan, mintha soha nem járna le. Ettem egy szelet kenyeret, felöltöztem kinti ruhába, és Petiék felé mentem. Már a kapuból hallottam, hogy valami van. Az intézet előtt egy kocsi volt, egy nő és egy férfi állt mellette, és csomagokat pakoltak be. Bandi bá az intézet ajtajából hajigált ki mindenféle dolgot és ordibált. A kapuban még állt valaki, és az is ordibált. Bandi bának. A kocsiba Petit ültették be hátra, szinte futva követte Anna is. Én megdermedtem az utcán. Nem vagyok robot. Anna észrevett. Hozzám futott. A szememet nézte. Annyit mondott. Hogy szia. És. Szájon puszilt. Futott. A kocsi megtelt és elindult. Peti és Anna is. Ők töltötték meg. Az autót. Integettek és. Elmentek.

Bandi bá üvöltött, kihajigált mindent, biztosan megbolondult a vénasszony miatt, majd kijött, köveket vett fel, bedobta az intézet összes ablakát, a bejárati ajtót berúgta, szétfeszítette, letépte, közben ordibált, hogy így elbánni vele, majd a fészerbe ment, és a nagy kalapácsot vette elő, Samunak hívják, és az oszlopokat kezdte ütni vele, de a kövek erősebbek voltak, úgyhogy bement Samuval, és csak a csattogás hallatszott, a fa már nem bírta, a bútorok összetörték Samu alatt, és a hó még jobban hullt, és eszembe jutott, hogy Anna szájon puszilt, de Bandi bá kijött, vajon milyen színű az aurája, a fészerbe ment, és biztosan robot, hogy ennyi ordítózás és rombolás után is van ereje, valami kannákkal jött ki, és visszament a kúriába, majd locsolni kezdett, és újra kijött, és egy égő kartondobozt hajított be az ajtón, és az épülettel szemben ült le néhány méterre a hóba egy fa alá, és egy üveget vett elő, és nyakalta, egyszerre itta meg mind, de nem pálinka volt benne, apu mondta utána, hogy metil volt, hogy kibaszott vele Géza, a pálinkafőző, és közben falta a szemével a lángokat, és vigyorgott neki, a lángok meg falták a kúriát, Pétert meg Annát, vagyis azt, ami itt maradt belőlük, az emléküket, mert elmentek, és néztem a lángokat, és akkor én is várni kezdtem, hogy porig égjen minden.

ORBÁN OTTÓ

Dal a szélhámos reményről

Operált koponyámhoz mind közelebb robban a gránát,
Madarakként röpdösnek a leszakadt végtagok;
Így törlesztem az életem árát,
Azt, hogy még itt vagyok,

S hogy ereimben keringhet a hó vér,
Bár előttem egy meredek gleccserfal áll –
Jeges lepedőjén szeretkezni hív a két fekete nővér,
Szívhalál és Agyhalál.

Az *éjnek rémjáró szaka* főcímmel, *Tizenöt dal* alcímmel jelent meg a Holmi folyóiratban rögtön az ezredforduló hajnalán, 2002 májusában Orbán Ottó versciklusa, az utóbbi évek-évtizedek legdöbbenetesebb, leghidegrázósabb búcsúszása. Sokan haltak meg Orbán Ottó után is neves magyar írók-költők, akik haláluk előtt szintén leszámoltak az élettel, azonban *Az éjnek rémjáró szakát* azóta sem sikerült felülmúlnia senkinek. De vajon szabad-e (pontosabban fogalmazva: ildomos-e) összehasonlítani egyik halálverset a másikkal? Miért nem elég nekünk az a torokszorító őszinteség, amellyel költő és versbeszélő egyaránt „Isten előtt vacog”? Nem számít-e szellemi hullagyalázásnak a halálversek elemezgetése? Hiszen az ilyen írások szinte már nem is számítanak

irodalomnak! Mintha az éppen távozó test helyére lépve önálló életre kelnének, hogy az olvasó sose feledkezzék meg a búcsúzkodó költőről...

„...szinte már nem is számítanak irodalomnak” – mondtam az imént. És tényleg: egy ideje mind háttározottabban érzem, hogy elnéző jóindulattal viseltetem a „kései” versekkel szemben. Eszembe nem jut korszerűséget-miegyebet kérni számon rajtuk. Álarc nélkül, minden cicomától mentesen áll előttünk a vers – azt hiszem, ilyenkor szokták mondani, hogy a költő „klasszicizálódott”, megszabadult minden fölösleges ballaszttól, csak a lényegre koncentrált. „Az ég s a föld között függök utóljára, / Én angyal meg állat vagy csak por meg pára” – ilyen sorokat olvasva például kinek jutna eszébe azzal vádolni Csokonait, hogy „semmi új a nap alatt”, hiszen ugyanezt megírta már, mondjuk, Anakreon is a *Töredék a halálról* című versikéjében: „...Remegek már a haláltól, hisz a Hádészban a szöglet, / ami vár rám, hideg és szűk, a lejárta is ijesztő...” Nem kizárt, persze, hogy *ugyanazt* megírta már Anakreon is, mások is, de nem *ugyanúgy!* És ezen a ponton keveredem ellentmondásba önmagammal, hogy tudniillik egy kései vers „szinte már nem is irodalom”. Mert rögtön feltűnik, hogy Csokonai felező tizenkettesben írta az idézett két sort, Anakreon viszont a búbajos „picihosszút” (ionicus a minore) használta!

Vissza tehát „az irodalmár” Orbán Ottóhoz. Ha nem tudnánk, honnan származik a cikluscím (*Az éjnek rémjáró szaka*), Shakespeare *Hamletjét* mottóként idézve a szerző segít nekünk: „Most van az éjnek rémjáró szaka. [...] / Most hő vért meginnám” (Arany János fordítása). Ha kíváncsiak vagyunk, megnézhetjük az angol eredetit is („’Tis now the very witching time of night. [...] / Now could I drink hot blod”), rajongással ízlelgetve Arany költői-fordítói leleményét, ahogy a „nagyon boszorkányosból” („very witching”) „rémjáró” lesz! (Meg vagyok győződve, hogy Orbán Ottó – maga is az angol irodalom kiváló fordítója – nemcsak azért választotta épp ezt a mottót, mert kézhez álló, témájához passzoló volt, hanem mert szintén gyönyörködött Arany fordításában...)

Dal a szélhámos reményről – ezzel a „dallal” kezdődik a ciklus (aztán következik még egy csomó dal „az idő felemelt ujjáról”, „a mindennapos vereségről”, „a ►►

Orbán Ottó (1936–2002) Kossuth-díjas költő, esszéíró, műfordító

Műanyag szeráj

Egy olyan ház mellett lakunk, amely főiskolásoknak, egyetemistáknak szolgál bentlakásul. Pici bentlakás ez, igazából egy lapos tetejű emeletes ház, jó időben ott szoktak napozni a lányok. Reggelente a kinti lépcsőn iszom a kávé, rálátok a ház tetejére. Ma felfedeztem egy eldobott műanyag flakont. Egy éve lakatlan a ház, nem tudom, mi okból. Az a flakon, pont úgy, ahogyan a kétzsáknyi, a ház mellé bedobált műanyag flakon és szemét, a lányok nyomait mutatja. A rengeteg szemetet pont a két udvart elválasztó drótkerítés mellé dobálták be, így a hozzánk belépőt ez a látvány fogadta, míg egy szép napon nem bírtam tovább, átmasztam a kerítésen és összeszedtem a sok műanyagot.

Ma reggel, látva a ház tetején is a műanyag flakont, azon gondolkodtam, mi készíthet fiatal, egyetemista, vallástanárnak és tanítónak készülő lányokat arra, hogy így viselkedjenek. Most, amikor nálunk is, legalábbis városunkban, működik a szelektív hulladékgyűjtés? Most, amikor a csapból is a műanyagprobléma folyik? Talán ez számít menőnek, hogy cigizünk együtt a teraszon, lazulunk és utánunk a vízözön, vagyis a műanyagözön? Hogy szüleink pénzén menőzünk, és Kolozsváron tanulunk, majd otthon ágálunk a legújabb dolgainkkal? Hogy nem érdekel, milyen nyomokat hagyunk magunk után, s ha netán vallástanárként kell „sínylődnünk”, mert nem lesz belőlünk nagy zenész művész, akkor a gyerekeknek megtanítjuk a szolfézszt, leadjuk a környezetismeret-órát, felvesszük a fizetést, és megyünk haza körmöt festeni, cigizni és napozni?

Gyakran mutogatunk ujjal másokra, gyakran féltjük kicsiny kis presztízusunkat és vagyonunkat másoktól,

azoktól, akiket nálunknál kevesebbeknek gondolunk, de ezt a szemetet nem romák, nem románok, nem muszlimok vagy hottentották hagyták itt, hanem kicsi ügyes székelő leánykák, akiket a jó nevű tanító néni, a híres-neves székelő földi gimnáziumok, a kedves pap bácsik neveltek a jóra és jóhiszemű szülők küldtek el városra.

Most, lehet, arra gondolsz: „mit érdekel engem ez, hiszen én még kicsi vagyok, lesz időm elgondolkodni ezen, amikor majd én leszek egyetemista”. Szerintem olyan idő, hogy „majd lesz időm” ezt vagy azt csinálni, nincs. Az idő most van. Most van az idő. Arra, hogy elgondolkodj, te hogyan viselkedsz most. Hogy kihasználd azt, hogy együtt vagy a szüleiddel, és neki-állj takarítani, főzni tanulni, kiszuperálni a kacsit, és számot vetni azzal, hogy a sok nyavalygásod közepette, hogy ezem sincs, azom sincs, mi mindened van, és abból mennyi minden már most szemét, vagy azzá válik, mihelyt kidobod. Talán ennél alkalmasabb pillanatot még nem adatott arra, hogy elgondolkozz azon, bármilyen kicsi is vagy, hogy mi az, amiért te már most felelősséggel tartozol, pusztán abból az okból kifolyólag, hogy ha már megérted ezt a cikket, akkor azt is érted, hogy tehetsz valamit.

Hogy itt és most tehetsz valamit másképp, mint ahogyan eddig megszoktad.

►► fagyban lobogó lángtól”, „a megrendült eszményekről”, „a keserű ízről” stb.).

No de – a szeretkezni hívó fekete nővéreken túlmenően – mi lehet fontos vagy izgalmas ebből a versből a diák olvasók számára, akiknek koponyája körül – őszintén remélem – még nem röpdöstek-röpdösnek „leszaktadt végtagok”? Tekintve, hogy egy diák életében még egy szerelmi csalódás is halálosan komoly esemény tud lenni, én a dal *formájára* (illetve formátlanságára) hívnám fel mindenképpen a figyelmet. Látjuk, hogy két darab négyesoros versszakunk van, de következetesen

végigvitt ritmust hiába keresnénk bennük: hosszabb-rövidebb sorok váltakoznak ugyan, de amúgy széthulló a vers, mintha annak érzékeltetésére, ahogyan megszott világunk bomlani kezd... Mégis: lenyűgöző az a kétségbeesett próbálkozás, ahogyan a keresztrímek („gránát” – „árát”; „végtagok” – „itt vagyok”; „hő vér” – „nővér”; „gleccserfal áll” – „és Agyhalál”) csak azért is megpróbálják egyben tartani széteső világunkat.

De jó lenne, ugye, ha mi is így, ilyen szépen búcsúhatnánk el, amikor majd a mi bőrünket is perzselni kezdi az a bizonyos „jeges lepedő”!

A szegény cigány és a galamb

Élt egyszer egy szegény cigány, és volt neki három fia. Mind a három pástorként szolgált egy nagy uraságnál. A legidősebb csikós volt, a második gulyás, a harmadik kondás. Egy napon a legidősebbnek elkóborolt egy lova. Amikor már az egész erdőt tűvé tette érte, egyszer csak egy sziklához ért, amelybe fakapu volt vágva. Kinyitotta az ajtót, és aranyszobába lépett, a szobában aranyasztalon fehér galamb ült. A galamb emberi hangon szólt, és azt kérdezte a cigánytól: „Mit keresel itt?” A legény így felelt: „Elkóborolt egy lovam, azt keresem.” Azt mondta erre a galamb: „Ha a férjem leszel, megmondom, hol találsz a lovadat!” Erre a legény: „Van már kedvesem, őt veszem feleségül.” Azzal kiment.

Másnap a második fivérnek kóborolt el egy ökre, és vele is ugyanaz történt, mint a bátyjával. Ő is azt mondta a galambnak: „Van már kedvesem, őt veszem feleségül.”

Pár nap múlva a legfiatalabb fivérnek kóborolt el egy disznaja, és vele is ugyanaz történt, mint a bátyjaival. Amikor belépett az aranyszobába, ahol a fehér galamb ült az aranyasztalon, amaz így szólt hozzá: „Ha a férjem leszel, megmondom, hol találsz a disznót!” Az ifjú cigány pedig így felelt: „A férjed éppenséggel lehetek, csak gondoskodj ételről meg italról!” A galamb erre így szólt: „Megkapsz mindent, amit csak kívánsz!” Úgy is történt. Az ifjú cigány egész álló nap ehetett a legjobb ételeket és ihatta a legjobb borokat, akkor és annyit alhatott, amennyit csak akart. Egy ideig tetszett is neki ez az élet, de nemsokára unatkozni kezdett, és kikíváncozott a világba. Egyszer aztán így szólt hozzá a galamb: „Holnap nagy multság kezdődik a királynál, és három napon át tart. A város apraja-nagyja odakint fog táncolni, enni és inni a réten. Menj el te is, ha akarsz. Holnap találsz pénzt a zsebedben. Vegyél magadnak szép ruhát, és menj el a multságba.” Úgy is történt. Az ifjú cigány másnap rengeteg pénzt talált a zsebében, elment hát a városba, és vett magának szép ruhát. Fölvette a ruhát, és kiment benne a hatalmas rétre, ahol a király meg a nagyurak szép nők társaságában táncoltak, ettek és ittak. Az ifjú cigány úgy volt öltözve, akár egy herceg, és ő is táncolt a szép asszonyokkal. Estefelé egy csodaszép, ifjú nő jött ki a rétre aranyruhában. Ahogy a király meglátta, odalépett hozzá, és attól fogva csak vele táncolt. Mindenki azt mondta, ez a legszebb nő a világon.

Az ifjú cigány késő éjszaka tért haza a galambjához. Amaz megkérdezte: „Sokan voltak a réten? Ki volt a legszebb az asszonyok között?” Az ifjú cigány pedig így felelt: „A legszebb asszony csak este jött ki a rétre, és aranyruhát viselt. A király táncolt vele. Szívesen táncoltam volna vele én is, de nem mertem.” „Miért nem? – kérdezte a galamb –, hát holnap táncolj csak vele te is!”

Az ifjú cigány másnap megint kiment a rétre, és amikor dél felé megérkezett a szép ifjú nő, táncra kérte. Mikor a tánc véget ért, az ifjú cigány kiment a patakpartra és leült egy kőre. A szíve teli volt szomorúsággal, és hangosan beszélt magában: „Milyen boldog lennék, ha olyan feleségem lehetne, mint az az aranyruhas nő!” Hallotta akkor, hogy valaki így szól: „A tiéd lehet!” Körülnézett, és rút varangyot látott a földön, az pedig így beszélt tovább: „Az a szép nő nem más, mint a feleséged, a fehér galamb az aranyszobában. Egy gonosz varázsló galambbá változtatta. Nappal galamb, éjjel viszont vizet kell hordania a holtak birodalmába, a holtaknak, akiket mosdatlanul temettek el a rokonaik. A feleséged holnap már kora hajnalban elhagyja az aranyházat. A faajtó előtt leveti magáról a tollkötösét, szép nővé változik, és kimegy a rétre. Menj oda akkor, és égesd el a tollruhát; akkor soha többé nem tud majd galambbá változni, és mindig szép ifjúasszony marad.” Az ifjú cigány jól megjegyezte, amit hallott, amikor pedig este hazament, a fehér galamb megkérdezte tőle: „Táncoltál a szép nővel?” „Igen – felelte az ifjú –, megint ő volt a legszebb minden nő közül.”

Másnap reggel a cigány kora hajnalban kiment, és elrejtőzött egy nagy szikla mögött. Amikor látta, hogy a szép nő elindult a rétre, visszalopózkodott a faajtóhoz, kinyitotta, és csakugyan ott találta a fehér galamb tollkötösét. El is égette nyomban. Nagy zaj, mennydörgés támadt erre, és a mi cigányunk egyszerre csak egy hatalmas aranyházban találta magát. Szaladt feléje a szép ifjú nő, megölelte és megcsókolta. Az asszony elmesélte neki a történetét, hogy miért és hogyan változtatta galambbá a varázsló, mivel ezt a történetet nem hallottam, nem is tudom elmesélni nektek. Boldogan és elégedetten éltek, míg meg nem haltak...

Wlilocki Henrik gyűjtése 1887-ből. Forrás: Bari Károly (szerk.) – Régi cigány szótárak és folklór szövegek. Hagyományok Háza, Budapest, 2013.

A cigányok meséiben gyakran megjelenik az önmagukról (életmódjukról, szokásaikról, hagyományaikról)

alkotott kép, leginkább felemelkedési vágyuk a peremlétből, a szegénységből mesei csodatételek segítségével. Az ebbe a típusba tartozó, *A szegény cigány és a galamb* című mesét Wlislöck Henrik gyűjtötte 1887-ben erdélyi vándorcigányoktól, kárpáti cigány nyelven jegyezte le, majd német és magyar nyelvre is lefordította.

A mesei cselekmény három eltérő közegben mozog: társadalmi, természeti és csodás-fantasztikus. Mindegyikből annyit vesz át a névtelen mesemondó, amennyire szüksége van az eseményalakításhoz. Zsenialitására vall, hogy harmonikus egységbe tudja rendezni a jellegükben eltérő motívumokat. Ezeknek az egybeszerkesztése, úgynevezett kontaminációja adja meg a cigány mese jellegét, az ismeretlen mesemondó szabadon használ fel különböző mesei elemeket, természetesen odafigyelve az arányokra is. A társadalmi élet közismert motívuma a cigány pásztorcsalád, amelyben apáról fiúra öröklődik az állatörzés, kiszolgálva egy faluközösség állattartó gazdáit. Jelen esetben az uraság szolgálatába szegődnek a pásztorcsalád tagjai: „Élt egyszer egy szegény cigány, és volt neki három fia. Mind a három pászorként szolgált egy nagy uraságnál. A legidősebb csikós volt, a második gulyás, a harmadik kondás.” A mesei bonyodalom is az ő tevékenységükhöz kapcsolódik: elkóborol egy-egy gondjukra bízott állat,

keresésükre indulnak az erdőbe. A cigányok társadalmi életének másik ismert motívumaként azonosíthatjuk a nő szerepét a cigány családokban, azt, amelyet a legkisebb cigány fiú is elvár galambfeleségétől: „gondoskodj ételről meg italról”. Óhaja maradéktalanul teljesül: „Az ifjú cigány egész álló nap ehette a legjobb ételeket és ihatta a legjobb borokat, akkor és annyit alhatott, amennyit csak akart.”

A természetben játszódó eseménymotívumok szintén a mesei logika szerint kapcsolódnak be a történet menetébe. A pásztorfiúk az erdőben keresik az elbitangolt állatokat, így jutnak el az aranyszobában lakó galambmenyasszonyhoz. Tudnunk kell, hogy a varázsmese műfajában az erdő mitikus helyszíneként jelenik meg, váratlan találkozások, csodás események történnek benne. Rajta keresztülhaladva a mesehős varázslatok hatása alá kerülhet és csodák birodalmába juthat. Hasonló természetes helyszín a rét, „ahol a király meg a nagyurak szép nők társaságában táncoltak, ettek és ittak”. A vándorcigányok kedvelt tartózkodási helye a füves és virágos rét: lehet ideiglenes szálláshely, ahol szekereiket és lovaikat kikötve megpihenhetnek, de lehet multságuk helyszíne is; az egész törzsre kiterjedő tevékenység ez, amelyen részt vesz a törzs „apraja-nagyja”. A természetben szervezett, táncos, evéssel-ivással kísért multság a cigány folklór jeles eseményének számít, ►►

A sokak által kedvelt szerző a járvány okozta kényszerhelyzetben úgy döntött, olvasóit is bevonja Csepp című regényének írásába!

Ifjúsági regény a közösségi hálón

Az író legújabb regényének fejezetei a Tilos az Á Könyvek Facebook-oldalán jelennek meg hétről hétre.

Mindegyik rész kérdéssel zárul: merre tartson a regény folytatása? A lehetséges folytatások közül az olvasók szavazatai jelölik ki, milyen irányt vegyenek az események.

A *Cseppnek* cikkünk írása időpontjáig négy fejezete jelent meg, és az olvasók döntése alapján akkor éppen az derült ki, hogy Ash, a regény (eddigi) főszereplője fiú legyen-e vagy lány.

Interaktív disztópia

A regény, műfaja szerint, interaktív disztópia, amelynek világa fokozatosan rajzolódik ki a szemünk előtt: a műfajmegjelölés arra is utal, hogy elrettentő, igazságtalan társadalomban fogjuk találni magunkat a könyvet olvasva.

A közös alkotás játéka nemcsak azért izgalmas, mert magunk is részesei lehetünk, hanem azért is, mert hétről hétre várakoznunk kell a folytatásra, a részletek fokozatos kibontakozására. A fejezetek megjelenése közötti idő arra is elég, hogy ki-ki maga is elképzelje, hogyan fejlődhetne a regény világa, majd, ha végül megjelenik az

►► ugyanaz a szerepe, mint a hasonló európai mesék báltermeinek, fejedelmi palotáinak. A patakpart táborozásra, tisztálkodásra, találkozásokra alkalmas, emblematisms helyszíne a vándorcigányságnak. Mesénkben ide érkezik sorsáról elmélkedni a legkisebb cigány fiú: „Milyen boldog lennék, ha olyan feleségem lehetne, mint az az aranyruhas nő!” Itt találkozik a „rút varanggyal”, amely felfedi neki a galambfeleség titkát: „A szép nő nem más, mint a feleség, a fehér galamb az aranyaszobában. Egy gonosz varázsló galambbá változtatta. Nappal galamb, éjjel viszont vizet kell hordania a holtak birodalmában a holtaknak, akiket mosdatlanul temettek el a rokonaik.” A varangy ebben a mesében segítő állatként jelenik meg, más mesében állatvilágként találkozhatunk vele, aki szintén varázslat alatt áll, és házasság révén szabadul meg rút külsejétől, majd lesz belőle daliás ifjú.

Csodás mesei motívumnak számít a sziklából nyíló négyféle (fa, vas, ezüst, arany) ajtó és maga az aranyaszoba is a fehér galambbal. Bár mesei szenzációnak számítanak, nem kapunk részletes leírást róluk. Mégis hatásos retorikai szerephez jutnak a felsorolással és a fokozással:

„Egyszer csak egy sziklához ért, amelybe fakapu volt vágva. Kinyitotta a kaput, és most egy vaskapu előtt találta magát. Kinyitotta azt is, és egy ezüstkapu előtt találta magát. Kinyitotta azt is, és ekkor aranyajtó előtt állt. Kinyitotta az ajtót, és aranyaszobába lépett, a szobában aranyasztalon fehér galamb ült.” Az európai meseirodalomból átvett fehér galamb motívum itt állatfeleségként van jelen. Klasszikus példa lehet erre a Grimm testvérek *Hamupipőke* című meséje, amelyben a galamb képében megjelenő édesanya segíti lányát a boldogulásban. Itt maga a galamb a megváltásra váró lány, aki akkor szabadul a varázslat alól, ha valaki galambként is hajlandó feleségül venni. A varázsmesei logika szerint ezt a legkisebb cigány fiú teszi meg. A mesemondó nem fedi fel a varázslat titkát, amellyel a „szép ifjú nőt” galambbá változtatták, ehelyett frappánsan rövidre zárja a mese végét, fenntartva a meseolvasóban megfogalmazódó talányt: „Az asszony elmesélte neki a történetét, hogy miért és hogyan változtatta galambbá a varázsló, de mivel azt a történetet nem hallottam, nem is tudom elmesélni nektek.”

újabb rész, ki-ki ismét lebonthatja képzelt regényének egy részét, illetve, kiegészítve azt, újra és újra eljátszhat a folytatással.

Hol tart a közös regényírás?

A regény első három részében Ashel ismerkedünk meg jobban – egyelőre ő tűnik a főszereplőnek is. Kiderül róla, hogy bár alig 15 éves, már négy éve, hogy rejtélyes okokból a Telepre, azaz Három sziget városainak szeméttlerakójára került. Itt dolgozik az „öregekkel”, vagyis a többi munkással, akik között kivételesen fiatal. Úgy tűnik, büntetesként helyezik a Telepre az ott dolgozókat. A telepiek klánon kívülként, kivetettként élnek, de bevásárolhatják magukat egy klánba – ehhez azonban rengeteg pénzt kell összekuporgatniuk. Ash éppen erre készül, és néhány év alatt esélye is lehet rá, hogy elég pénzt szerezzen:

„Először gyűlölte ez a helyet. A bűzt, a pórusokon át a bőr alá szivárgó piszkot, az elmúlás örök jelenlétét. A pállott, édeskés, dögletes meleget nyáron és a csontig hatoló hideget télen. Aztán megismerte, megszokta, végül megszerette. Az öregektől – nem Tak bácsitól, hanem azoktól, akik évtizedek óta a telepen dolgoztak – megtanulta a szortírozás művészetét. Mostanában már egyetlen pillantásra felismerte a kincset a mocsokban, és azt is tudta, mit kinek érdemes továbbadni.”

A regény eddig megjelent részei engem beszippantottak: számos olyan apró részlet merült fel bennük, amelyek felkeltik a figyelmes olvasó kíváncsiságát, de amelyekre egyelőre alig-alig derül egy kis fény. Ilyen például, hogy még szinte semmit sem lehet tudni a titokzatos Megtartó Szent Manuka Lelelencintézetben megismert, közép-szigeti Moeraki testvérről és kis tanítványairól, de ugyanígy homály fűdi az öt évvel később feltűnő telepi szereplők kilétét is, vagy a múltbéli eseményeket, amelyek a Szabadság Ideje, azaz egy felvigyázó, elnyomó állam létrejötte előtt történtek.

🗨️ A verzió:

- Végre itt vagy, édes FIAM! – hallotta Ash. – Már azt hittem, nélküled kell elintéznem a szállítmányt. Említette Mort, milyen izgalmas éjszakánk volt?

🗨️ B verzió:

- Na helló, KISLÁNY! – hallotta Ash. – Végre itt vagy! Már azt hittem, ezt is egyedül kell csinálnom. Említette Mort, milyen izgalmas éjszakánk volt?

▶ Jelöld be, melyik verzióra szavazol!

📌 Szeretnéd részletesen elolvasni, hogyan működik a játék?

Katt ide: <https://bit.ly/CSEPP-jatek>

Itt pedig az összes eddigi fejezetet elolvashatod egyben:

<https://bit.ly/C-S-E-P-P>

#csepp

Kapcsolódjatok be ti is a közös olvasásba, alkotásba. Olvassátok el a regény eddig megjelent fejezeteit a pagonny.hu-n (az *Olvasd el Mészöly Ágnes új regényét fejezetről fejezetre!* cím alatt találjátok), kövessétek az interaktív regényt, és ti is alakítsátok szavazatokkal a kiadó Facebook-oldalán az eseményeket!

Csillag István rajza

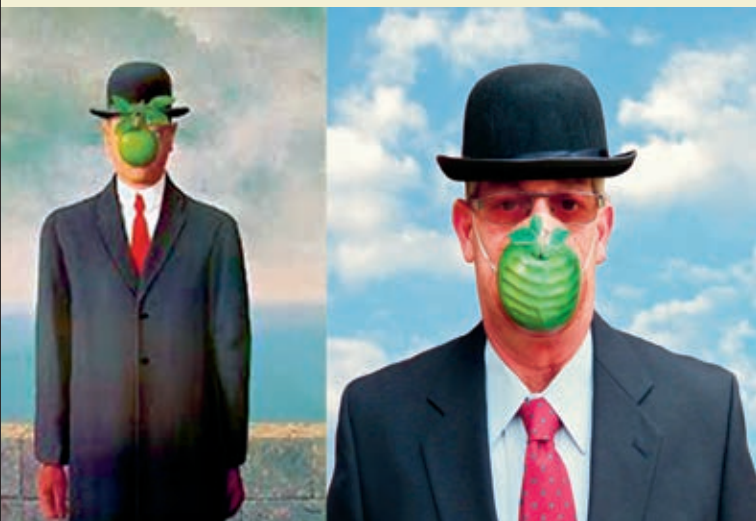
Házi műrekek kihívása

A Szín-téren:
„Ohó, hiszen ezt mi is meg tudjuk csinálni!”

Ha vállalkozó kedvedben vagy, kedves olvasó, ajánlom figyelmedbe a következő kihívást (challenge), amelyet a karantén idején több múzeum is bedobott már az internet mély vizébe. Én a *#betweenartandquarantine* szócsoportra mentem rá a Twitter keresőjében, és számtalan izgalmas munkára bukkantam. Magyar múzeumok is bekapcsolódtak a játékba, sőt, barátaim Facebook-oldalán is láttam frappáns válaszokat.

A felhívás lényegében pofonegszerű: találj egy remekművet, és próbáld meg otthoni környezetben, kezed ügyében lévő anyagokkal leképezni, újraalkotni azt. Annyira megfogott a történet, hogy diákjaim körében is elszórtam a kihívást, és kíváncsian várom az újra-remekműveket.

Ilyen jellegű feladatot ti is kaptatok már, ha jól emlékszem. Néhány éve táborpályázatban reagáltatok le általatok választott ismert alkotásokat, nagy sikerrel. Eszembe jut ennek kapcsán az idén a 10. születésnapját ünneplő sepsiszentgyörgyi kiállítóterben, a Magmában szervezett hasonló workshop is, vagy az ugyancsak a népiszkolás csoportommal Sylvia Plachy kiállításán megjelent műhelymunka. Akkor a helyszínen dolgoztak a résztvevők. Ebben különbözik a mostani kihívás, hogy ezt itthonról kell teljesítenünk, kizárólag azzal, amink van. Bármennyire hihetetlen, de a nonfiguratív munkák is működnek, lásd a szép Kandinsky-megoldást. De válaszolhatsz kollázsban is – nézd csak meg ehhez a Klimt-féle Csók reprodukcióját!

Az idő az az anyag, amelyből a legtöbb van. A többi cuccért lehet, hogy kutakodni kell, de mivel nincs határ-idő, lényegében az otthonmaradás ideje alatt bármikor nekiállhatok, nekiállhatunk a feladatnak.

A kisajátítás, feldolgozás, önreflexió, idézés, újraértelmezés gondolata erősen jelen van a kortárs művészetben. Jó példa erre Cindy Sherman, aki beállított fotókat készít, ezeken különböző figurákat, déjà vu-s helyzeteket, filmjeleneteket épít fel, vagy olyan festményekre reflektál, mint a Caravaggio-mű. Mondjuk, ő magas szinten műveli ezt, de ebben a kihívásban az a szép, hogy egyszerűen, egy szalmakalappal is tudsz Van Gogh-önarcképet felidézni. Mert ennyi is elég, lényeg, hogy szeretettel, élvezettel foglaltoskodj a témával.

Remekmunkára fel!

Szemlélődés nadrágügyben

A legelső és legegyszerűbb alsónemű a bőr vagy vászon ágyékkötő lehetett, amelyet az ókori férfiak, rangjuktól függetlenül, a csípőjük köré csavartak (egyiptomi ágyékkötők a Kr. e. 2. évezredből)

Európába honfoglaló magyar őseink hozták az alsónemű – a vászon alsóing és a buggyos nadrág alatti szűk alsónadrág – viselésének szokását

Az amerikai indiánok férfiviselete az 1500-as években is az ágyékkötő volt, amelynek mintázatát az etnikai és törzsi hovatartozás mellett a rangjuk is meghatározta

A reneszánsz korában a szolgák alsó- és felsőruhaként is szolgáló ágyékkötője a derékon csomóra kötött, széles vászonszík volt (15. századi bécsi udvari kártya egy lapja)

A gótika korában a férfiak alsó- és felsőruházata még nem vált szigorúan ketté, a gatyák gyakran voltak láthatóak a tunikák és a két szárból álló, a gatyamadzaghoz erősített nadrágok között (Biblia-illusztráció 1250-ből)

A lustább, alsónadrággal nem bajlódó férfiak az 1700-as évekig egyszerűen behajtogatták hosszú, nadrágszárakba gyúrt ingüket a két lábuk közé (14. századi miniatúra)

15. századi kódex miniatúrája bizonyítja, hogy az egyre rövidebb tunikák alól néha kivillant az alsóneműt nem mindig viselő férfiak alfele (ez a szokás a késő középkorban a felsőbb rétegek kiváltsága volt)

A 16. században vált divatossá a férfiaságot hangsúlyozó, egyre méretesebb, néha erszényként is használt gatyapőc, más néven herevédő, szeméremkupak (ifj. Pieter Brueghel: *Iszákos egy tojáson*, 1600 körül)

Az 1700-as évektől a férfiúi hiúság megkövetelte a kényelmetlen, de karcsú derekat láttató fűző és a nyakat, állat felsértő, magas keménygallér viselését

Belesünk a ruha alá

A fehérnemű történetéből

Az ókori Rómában az alsóingként is viselt tunika felett az előkelő nők stólát, a polgárjoggal rendelkező férfiak félkör alakúra szabott, gondosan redőzött tógát viseltek

A Római Birodalomban a tunikát az előkelő nők alsó-, a szegényebbek felsőruhaként viselték (mosónők egy Pompeiiban feltárt falfestményen)

Hosszú ujjú alsóinget viselő asszony a perugiai San Lorenzo-katedrális Szent Antal életét ábrázoló, 15. századi falfestményen

Pendely, hosszúing, alsórokolya

Szobrok, falképek bizonyítják, hogy az előkelő görög és római hölgyek már évezredekkel ezelőtt viselték fehérneműként az alsóinget (khitont, illetve tunikát), ez azonban a kora középkor évszázadaiban gyakorlatilag eltűnt a női ruhatárból. (A honfoglaló magyarok himzett alsóinget viselő asszonyai és lányai a kivételt képező kevesek közé tartoztak.)

A 17. században még fényűzésnek számított az előkelő hölgyek két-három alsóinge, amit havonta legfeljebb egyszer váltottak. Az alsónemű viselésének célja udvari és nemesi körökben – a melegítés mellett – sokáig a drága ruhák megóvása volt a bepiszkolódástól: viselőik mosdatlan

testének érintésétől. Száz év elmúltával funkciót váltottak ezek a ruhadarabok, a késő barokk korának divathölgyei ablakaikban szárítva tették közszemlére csipkével, hímzéssel ékesített ingeik, fodros alsószoknyáik (alsórokolyáik) sokaságát.

A francia forradalom után a szokás a divattal együtt megváltozott, és a nők a vékony anyagból készült, testhezálló ruhák alatt testszínű, ujjatlan alsóinget (trikót) kezdtek viselni. Az 1800-as évek végén a mellény és az alsószoknya kombinációjaként megjelent a kombiné, majd a melltartó is, de viselésük csak a múlt században terjedt el.

A magyar falvak asszonyai a 20. század elején is viselték alsóneműként a vászon hosszúinget (pendelyt), ami nyaranta a kisebb (pendelyeskorú) gyermekek egyetlen öltözéke volt.

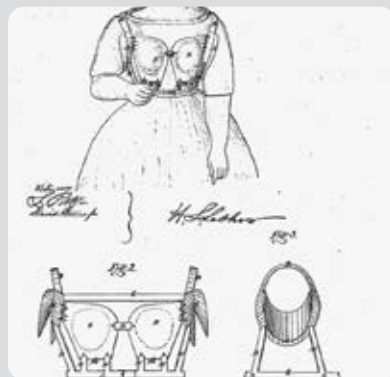
A középkori nyilvános fürdők vizet hordó, fürdető, masszírozó alkalmazottai munkaruhaként viselték a hosszú, fehér vászoninget (15. századi miniatúra)

A legkorábbi ismert „melltartó” – a knósszosi kígyós istennő meztelen mellét „támogató” fehérnemű – egy Kréta szigetén fellelt, 3500 éves szobron látható

Az előkelő ókori görög nők vászonnál vagy bőrből készült mellpántot viseltek a khiton felett, hogy istennőkhöz hasonlatossá és a férfiak számára ellenállhatatlanná váljanak (Artemisz szobra, Kr. e. 3. sz.)

A 19. század végén kombiné és – akkoriban fából és drótból tákolt, gyakorlatilag használhatatlan – melltartó is került néha a fehérneműs fiókba

Ágyékkötőt viselő koronás istennő Kréta szigetén, a Kr. e. 1400 körül épült knösszoszi palota falfestményén

A Szicíliaiban feltárt, 4. századi mozaikon ábrázolt sportoló nők napjaink bikinijéhez hasonló öltözetet (apró nadrágot és mellüket leszorító vászoncsíkot) viseltek

Férfiruhát (azaz bugyit) viselő nők legrégebbi középkori ábrázolása egy, Giovanni Boccaccio *Dekameronját* illusztráló, 15. századi fametszeten

A bugyi hiánya a késő barokk korában is egyszerűbbé tette az éjjeliedények, illemhelyek használatát (François Boucher: *Intim pillanat*, 1760)

Az „alul semmi” divatja

A nadrág (és az alsógatya) viselése évszázadokon át férfiúi előjog volt, bár ókori ábrázolásokon néha feltűnnek a sokáig megbotráncoztatónak tartott alsóneműt viselő egyiptomi és római nők. A reneszánsz korában már történt feljegyzés a néha csipkés, máskor szőrmével bélelt, térdig érő női bugyogókról. (Az 1500-as évek krónikásai például említésre méltó különbségnek tartották, hogy Őrült Johanna kasztíliai királynő ruhatárában is volt belőlük egy.)

A női bugyogót (rövidítve: bugyit) voltaképpen az 1800-as évekig mellőzték. A zárt alsóneműt nem tartották nőiesnek, sem higiénikusnak, viselését az orvosok kimonodottan egészségtelennek vélték. A

reneszánsz és a barokk kor előke-lő, bonyolult ruhakölteményeikbe egyedül felöltözni is képtelen hölgyei feltehetőleg hálásak voltak, hogy nem kellett bajlódniuk azzal az alsóneművel, amelynek hiánya lényege-sen megkönnyítette az éjjeliedények vagy az illemhelyek használatát.

Több magyar vidéken csak az 1930-as évektől, a néptáncmozgalom születése után vált elterjedtté a bugyi viselése.

Napjainkban már csak a nemzeti viseletükben – a magukra tekert, mére-tes biztosítótűkkel és díszes övekkel rögzített szoknyában (kiltben) – pompázó skót férfiak nem viselnek alsónadrágot. (Az 1960-as években törvény is tiltotta az emeletes buszok felső szintjén való tartózkodásukat, az alattuk utazók megbotráncoztatá-sát elkerülendő.)

A bugyitlanság szokásának korában (néha még az 1800-as évek elején is) kellemes lehetett a hideg otthonokban a kandalló előtt álldogálás

Magyarországon a bugyiviselet elterjedéséhez hozzájárult az, hogy hordását az 1930-as években kötelezővé tették a színpadokon fellépő néptáncos lányok számára

A skót férfiak alsónadrág nélkül viselt kiltjének színe és skótkockás mintája a nemesi családok (klánok) azonosítására is alkalmas (az övekre erősített erszény a hiányzó nadrágzsebet pótolja)

A 16-17. században a feltűnni vágyó velencei kurtizánok néha felsőruhaként is viselték a „férfias” alsónadrágot

Az eleinte egyszerű, térd alá érő, derékon összefogott, két szárból álló alsónemű a 19. században vált – hímzéssel, fodrokkal vagy csipkével díszítve – az erkölcsös nők kötelező viseletévé

A 20. század elejéig a kislányok (feltehetőleg) alig várták, hogy serdülőkorba jutva szoknyáik hossza meghaladja csipkés bugyóikét

Pillantás a szoknyák alá

Az évszázadokon át mellőzött, „férfias” bugyit az 1700-as évekig legfeljebb az idős, beteges úrhölgyek, illetve az erköcstelenséggel társított utcanők hordták. Újkori elterjedése a francia forradalomhoz kötődik: a hagyomány szerint az emelvényeken szónokoló nőket rendőrök utasították, hogy szoknyáik alá nadrágot öltsenek.

A hölgyeket melegítő és intim testtájaikat eltakaró alsónemű viselése a 19. század elején vált elterjedté (sőt, kötelezővé) az empire stílusú, lenge, gyakran átlátszó ruhák alatt. Legnépszerűbb változata az övvel összefogott két szárból álló, a lábak között tehát nyitott, többnyire testszínű alsónadrág, a pantelett volt. A század

közepe táján török stílusú, bokáig érő, még mindig nyitott (az illemhelyek használatát megkönnyítő), bugygos nadrágok (bugyogók) rejtőztek a szoknyák alatt. A női egyenjogúság élharcosai pedig „a nőket elférfiasító”, ún. Bloomer-kosztümökkel, azaz a rövidebb szoknyák alól jócskán kilátszó alsónadrágjaikkal botránkoztatták a férfinépet.

A világháború után a rövidülő szoknyáknak köszönhetően egyre kisebb alsónemű az 1910-es években nyerte el maihoz hasonló formáját. Beszélni róla és főleg láttatni azonban még a század közepe táján sem volt illendő. (1949-ben például Gertrude Moran amerikai teniszbajnoknő Wimbledonban lefotózott csipkés bugyijának honatyákat felháborító látványa az angol parlamentben is napirendre került.)

A 1860-as években nagy vihart kavart az első (amerikai) viselőjéről Bloomer-kosztümnek nevezett öltözet: a szoknya alól kilátszó, néha még a bokát is látni engedő, bugygos alsónadrág

A középkori legendák nőkre lakatolt – az évekig elhúzódó háborúk idején hűségüket biztosító – erényövekhez hasonló alsóneműk valóban készültek a 19. században

Női és kislány fehérenemű-bemutató 1943-ban, a világháborús megszorítások idején

1955-től, a Marilyn Monroe „bugyivillantását” megörökítő fotó világsikerét követően az addig titkolni valónak tartott alsónemű tervezése és gyártása önálló iparággá vált

A 17-18. században a csak komornák vagy férjek segítségével felvehető fűzők a háton elhelyezkedő lyuksorba fűzött zsinórral varázsoltak darázsderekat (karikatúra az 1770-es évekből)

A fűző legrégebb ismert középkori ábrázolása egy 12. századi kézirat illusztrációján tűnik fel egy szárnyas, szarvas, madárlábú, oroszánfarkú démonnó viseletként

Napjaink alakformálóinak páncélra emlékeztető, fémből, esetleg fából készült, többkilós elődje a 14. századtól vált a nők gerincét megterhelő viseletté (16. századi fűző)

A romantika korában írt regények hősnőinek gyakori ájulása – feltételezés szerint – a tüdő befogadóképességét csökkentő fűző használatának számlájára is írható (19. századi illusztráció)

Kínzóeszköz a divat szolgálatában

A hagyomány szerint egy 14. századi hentesmester találta fel – semmiképp se tudva hallgatásra bírni feleségét – a legtöbbet vitatott női fehérneműt, a derekat karcsúra szorító fűzöt, amelynek viselői nemhogy fecsegné, de lélegezni is alig tudtak. A kitalált történetet azonban karcsúsított derekú istennők és előkelő hölgyek ókori és kora középkori ábrázolásai egyaránt cáfolják.

Az 1600-as évektől a nőiességet, a termékenységet és a törekénységet egyaránt az ún. homokóraalkat, azaz a méretes csípő, a telt kebel és a darázsderék jelképezte, és a kezdetben fémből kovácsolt, egy évszázaddal később már rugalmas halcsonttal (bálnaszilákkal) merevített

fűző a ruhatárak nélkülözhetetlen darabjává vált. A nemegyszer 40 cm-nél is kisebb kerületűre nyomorított derékka büszkélkedő hölgyek pihegő lélegzése és hullámzó keblei pedig elbűvölték a férfinépet.

A 19-20. században kibontakozó, a nők jogaiért harcoló feminista mozgalom képviselőinek többsége elnyomásuk egyik szimbólumaként tartotta számon a tüntetéseiken zászlóként lengetett, gyakran szét-tépett vagy elégetett fűzöt. A testet deformáló alsóneműt sokáig az orvosok is számos női betegség (közöttük a meddőség, a hisztéria, sőt, a tüdőbaj) okozójának tekintették, ellenjavallva viselését.

Napjainkban a már kényelmes alakformálók (és általában a fehérnemű) viselésének célja a viselőik természetes szépségének hangsúlyozása.

A barokk korában a hölgyek és a pocakjukat elrejtteni kívánó férfiak is elöszeretettel viseltek fűzöt, hogy karcsúbbnak, vonzóbbnak, illetve daliásabbnak tűnjenek

A többkilós fémfűzőket felváltó, rugalmas anyagból készült fűzőket előbb halcsonttal, majd acél- vagy műanyag lemezekkel merevítették (ingvállal kombinált fűző 1882-ből)

A 19. század végén a mellény, a fűző és a bugyi kombinációjából született a lábak közt még nyitott vagy könnyen nyitható, csábos kombidressz

Nézzünk szét a házban

Ebben a járványos időben nem küldhetlek ki benneket sétálni, pedig lenne amit nézni az ébredező természetben, de ne aggódjatok, a házban is van látnivaló.

Persze, ha nem az az első dolgod, hogy agyoncsapd az éppen szaladgáló, repkedő élőlényt. Kezdjük egy igazi különlegességgel: az ezüstös pikkelykével. Ritkán kerül szemünk elé, mert menekül a fény elől, de néha a kamra vagy a fürdő földjén megpillanthatjátok, amint éppen megáll, mozdulatlaná dermed. Körülbelül 300 millió éve él a Földön. (Gondolom, épp eltűnődtek azon, hogy az ember vajon mikor jelent meg. :)) Nem veszélyes, nem csíp, csak „összeszededet” ezt-azt a lakásban a földre hullott anyagokból.

Hasonlóan veszélytelen a szárazföldi ászkarák (pincebogár) is, ám ha zavar a jelenléte vagy ahogyan gömbbé formálódva védi magát, egyszerűen tedd ki a lakásból. Legtöbbször tévedésből jut be a házba, a kertben jobban érzi magát.

Bár sok ember irtózik tőlük, a házban található pókokról csupa jó dolgot lehet mondani. Emberre nem támadnak, ha véletlenül mégis megcsípnek, általában nem veszélyes. Leggyakrabban házi zugpókkal vagy álkaszáspókkal találkozatsz, amely szúnyogot, hangyát, molylepkét fog, tehát inkább segítő, mint ellenség. A pókhálókat eltávolíthatod, ha nagyon zavaró a jelenlétük, kidobhatod a lakásból, de eltaposásuk nem ajánlott! Megjegyzem, hogy amikor úgy érzed, az összes pókot eltüntetted a lakásból, nézz be az íróasztal lapja alá vagy az ágy sarkához, a fűtőtést aljáról ne is beszélve. :)

Persze, vannak kevésbé barátságos lakótársaink is, mint például a szúnyogok és a már említett molylepkék, az ő jelenlétük nem túl kívánatos a lakásban. A nyitott ablakon véletlenül berepülő rovarokat, méheket, darazsakat, lepkéket, bogarakat legjobban, ha megpróbáljuk visszaterelni a természetbe.

Eredményhirdetés

„Összekacsintani azokkal, akik nem félnek beleállni egy sajátos alkotói szerepbe”

Kedves pályázók!

Sikerült értékelnünk a beérkezett pályázatokat. Sok esetben nagyon szívesen időztünk el a szövegeket olvasva, átbeszélve, esetleg vitázva róluk. Öten értékeltük alkotásaitokat, és bár többször egyöntetű döntést tudtunk hozni, kinek-kinek szívéhez nőtt egy-egy pályamunka, hiszen mi sem vagyunk egyformák.

Hogy megkönnyítsük saját munkánkat és a jutalmazást, a díjak sorát kiegészítettük: még egy Cimbora Kaláka Tábor-részvétellel (amennyiben nem tudjuk megszervezni a járvány miatt függőben lévő tábort, gondoskodunk a díjazás más módjáról), még két könyvvel és még egy Cimbora-előfizetéssel.

Kik döntöttek a pályázatokról és kik írnak személyes visszajelzést minden pályázónak?

„A pályamunkákból számomra a művészeti és a trailer-ötletek voltak a legmeglepőbbek, nem is beszélve a véleménykutatásokról. Imádom, ahogyan az irodalom kimozdul a könyvből, és új terepen szerez magának rajongókat. Ezt pedig nagyon szépen mutatták be a pályázat résztvevői.” (**Bándi Mercédesz**, Láthatatlan Kollégium – Kortárs irodalom műhely, egyetemi hallgató, BBTE – Bölcsészettudományi Kar)

„Meglepő szóhasználat és kreatív megoldások – így tudnám leginkább jellemezni az idej munkákat. Élmeny volt a különböző pályázatokat olvasni, nézni és hallgatni. Változatosak voltak, ahogyan a bennük rejlő nyelvi megoldások is, ezek tették színéssé és érdekessé a pályázatokat.” (**Duca Linda**, Láthatatlan Kollégium – Kortárs irodalom műhely, egyetemi hallgató, BBTE – Bölcsészettudományi Kar)

„A kihívás pályázatait olvasva nagyon élveztem, amikor egy-egy munka nyelvi felépítésével végig fenntartotta a kíváncsiságomat vagy kellemesen meglepett egy fordulattal. Szerettem, ahogyan a pályázatokba fektetett munka rám is feltöltően hatott.” (**Jakab Villó Hanga**, a

Cimbora szerkesztője, a Mentés másként pedagógiai csoport tagja)

„A legüdítőbb ezekben a pályamunkákban, hogy mind formailag, mind tartalmi szempontból új, meglepő megoldásokat alkalmaztak szerzőik. Sok-sok pályamunkát olvasva mintegy láthatóvá vált a művek sokféle lehetséges olvasatának hálózata, amelyet leggyakrabban elméleti szinten közelítünk meg.” (**Juhász-Boylan Kin-cső**, fordító, bölcsész, a Mentés másként pedagógiai csoport és a szem folyóirat munkatársa)

„Hálás feladat olyan pályázatokat olvasni és értékelni, amelyek mögött érezni az öntudatos munkát, a kreatív energiát. Sok bátor alkotóval találkozhattam a pályamunkákon keresztül, akik szívesen kísérleteztek egy-egy műfajjal, ezáltal önmagukról is sokat elárultak. Számomra ez volt a legjobb a folyamatban: összekacsintani azokkal, akik nem félnek beleállni egy sajátos alkotói, kutatói szerepbe.” (**Szabó Ivett**, Láthatatlan Kollégium – Kortárs irodalom műhely, egyetemi hallgató, BBTE – Bölcsészettudományi Kar)

Minden pályázónak személyes visszajelzést küldünk e-mailben, és a díjátadás részleteiről is online egyeztetünk. Köszönjük, hogy felvettétek a kesztyűt!

Részvételt nyert a Cimbora Kaláka Táborba:

Kiss B. Sámuel

(Kolozsvár, Apáczai Csere János Elméleti Líceum),

Kun Dorottya

(Börvely, általános iskola).

Könyvjutalomban részesül:

Balázs Blanka (Kolozsvár, Apáczai Csere János Elméleti Líceum), **Bereczky Orsolya** (Körtvélyfája, Teleki Domokos Általános Iskola), **Biro Ákos** (Körtvélyfája, Teleki Domokos Általános Iskola), **Biró Boglárka** (Felsőboldogfalva, Fülöp Áron Általános Iskola), **Császár Anna Róza** (Csíkszereda, József Attila Általános Iskola),

Csomor Anna (Székelykeresztúr, Petőfi Sándor Általános Iskola), **Fábián Anett** (Székelyvarság, Kőrösi Csoma Sándor Általános Iskola), **Hankó-Nagy Panna** (Kolozsvár, Talentum Református Iskola), **Kun Brigitta Boglárka** (Kolozsvár, Apáczai Csere János Elméleti Líceum), **Pávay-Marossy Kinga** (Marosvásárhely, Bolyai Farkas Elméleti Líceum), **Táncos Boróka** (Székelykeresztúr, Petőfi Sándor Általános Iskola).

Cimbora-előfizetésben részesül:

Ballai Bence (Kolozsvár, Apáczai Csere János Elméleti Líceum), **Fábián Anna** (Székelyvarság, Kőrösi Csoma Sándor Általános Iskola), **Nagy Csenge** (Székelykeresztúr, Petőfi Sándor Általános Iskola), **Varga Dóra** (Négyfalu, George Moroianu Elméleti Líceum).

Ti írtátok

A pályázatra érkezett írások közül

KUN DOROTTYA

Julie Anne Peters: Amikor ezt olvasod, én már nem leszek

(új fejezet)

A válasz

A feszült csendet csupán az autó monoton zúgása törte meg. Ez a reggel más, és ezt Chip is érzi. Amint megérkezünk a tanintézmény bejáratához, az imént említett utastársam hatalmas vigyort erőltet az arcára, majd el-mormogja a pszichológus által javasolt lélekerősítő mondatokat. Apró intéssel köszönök el, amely mellé csekély mosolyt csatolok. Sokáig szenvedtek a dagadt lányuk miatt, ennyit megérdemelnek, többet már úgysem adhatok.

A végső búcsú után az iskola felé fordulok, jobban szemügyre veszem, elvégre ez az utolsó alkalom, hogy láthatom. Öreg, sárga épület, falai helyenként omladoznak. Sok dolgot élt már meg, rengeteg meséltnivalója lehet. Kár, hogy soha senki nem hallgatja meg, biztosan magányos. Ablakai milliméter pontossággal helyezkednek el a repedezett felületen, s habár elég picik, mégis mindent megmutatnak a külvilágból a kíváncsiskodó, szemfüles diákoknak. Ha valaki eléggé figyel, megláthatja a mindennapi élet nehézségeit, örömeit, s néha még a félreértések okozta tragédiákat is. Hirtelen megüti a fülemet egy hangos, kissé irritáló zaj, becsengettek.

Elkezdődött az utolsó iskolai napom. Lépteimet szaporázva indulok el a hatalmas faajtó felé, majd fel a lépcsőn, aztán balra s be a biológiaterembe. A termet nemrég korszerűsítették, a hátsó részében egy hatalmas szekrény, melyben rengeteg szemléltetőeszköz található. Kár, hogy soha nem követtem figyelemmel a használatukat.

Az óra most kivételesen gyorsan telik, már mindjárt vége. Az utolsó padban ülök, szorosan Emily mellett, aki nagy igyekezettel próbál valamit suttogva elmagyarázni, hogy még véletlenül se tudódjon ki egyetlen szava sem. Eközben én az udvart fürkészem az épület megterhelt szemem keresztül. A lenti világ üres, csendes és békés, bárcsak ott lehetnék most! Ám már nem kell ábrándoznom róla, pár óra, s örök nyugalom fog várni. Aztán a tekintetem továbbsziklik a még kihalt utcára, a padomra, vagyis az ő padjára, majd megakad egy fekete, vörös tincsekkel tarkított hajkoronán. Fehér póló van rajta, vállán pedig a patkánya, már kezdem megszokni, nem undorodom tőle annyira, mint ezelőtt pár nappal.

Egészen kedves kis teremtmény. Vajon mindig ilyen korán ülnek ki oda? Megrázom a fejem, majd a tanár és a suttogó Emily felé irányítom gondolataimat. Kényszerítem magam, hogy inkább Emilyt hallgassam, ne figyeljek semmiképp Santanára. Annak semmi kedvező következménye sem lenne.

Ismét jelez a csengő éles hangja, az órának vége. Egy tollal és egy üres lappal a kezemben a tanárhoz sietek, s a fehér ívre gyorsan ráfirkantom, hogy rosszul érzem magam, és felhívhatnám-e édesanyámat. Ő azonnal átírányít a titkárságra, ahol, habár rekedten, de tómondatokban beszélve megjátsszom a telefonbeszélgetést.

- Anya értem jön - motyogom az idős nőnek, aki a telefonjából fel sem nézve bólint. Úgy látszik, annyira nem érdekli a problémám, hogy időt szakítson rám. Nem is vártam mást, hiszen nem az a dolga, hogy a diákokat babusgassa. Végül is ez nekem csak jó jel, nem kell tovább magyarázkodnom, hamarabb kezdhetem a tervem végrehajtását.

Lassan indulok ki az épületből, nem sietem el a dolgot. A kapun kiérve viszont lábaim gyorsabb ütemet kezdenek diktálni, miközben reménykedem, hogy észrevétlen maradhatok. Ám ez nem így van, most nem. Santana hangját hallom meg, beszélgetést kezdeményező mondatai csendülnek fülemben: - Á! Szia, Daelyn! Hogyhogy ilyen korán szabadultál? Beteg vagy? Hol van apukád? Ó, te jó ég...

Gondolom, kezd leesni neki a helyzet, ám a reakciója mégsem közelíti meg, amit vártam tőle. Azt hittem, ő megért, de úgy látszik, mégsem. Magából kikelve kezd ordítózni, majd finomabb hangnemben ugyan, de folytatja a gyözködésem, miszerint nem tehetem ezt meg se magammal, sem pedig vele. Nem akarok feltűnést kelteni, így újból hazafelé veszem az irányt. Egy ideig még némán követ, de mikor belátja, hogy tántoríthatatlan vagyok a céloimat illetően, hirtelen lefékez. Ösztönösen visszanezék rá, nem tűnik boldognak. Szomorúan felemeli jobb kezét, majd egy „viszlát”-ot tátog. Abban a pár másodpercben,

amíg végigmértem, mintha szemeiben könnycseppek tükröződtek volna. Furcsa érzés uralkodott el rajtam, a mellkasom összeszorult, s a torkomban gombóc keletkezett. Nem kellene ilyesmit éreznem, főleg nem íranta, nem sajnálhatom, hiszen ellene nem követek el semmit. Az agyam viszont gépiesen zakatolt: nem fordulok vissza, nem hátrálok meg, már túl messzire jutottam.

Gyors léptekkel haladok, szinte száguldok be a lakásba. Remegő kézzel veszem ki a táskámból a laptopot, hogy a Google-ön rákeressek a vízbe fulladásra. Abban reménykedem, esetleg közölnek valami hasznos tanácsot, amit az „Át-a-fényen” nem említett meg. Nem találok semmi ilyesmit, majd szinte csalódottan kapcsolnám ki az elektronikai eszközt, ám a képernyőn megjelenik egy üzenet Santanától.

HERVODANTE: Can you hear me screaming?

Aztán egyre több.

HERVODANTE: Please don't leave me.

HERVODANTE: Hold on.

HERVODANTE: I still need you.

HERVODANTE: türrüü

HERVODANTE: bocsi, nem jut eszembe a szöveg többi része :c

Hangos, felszabadult nevetés hagyja el kiszáradt ajkam, majd sírva omlok a hideg padlóra. Behunyom a szemem, de csak azok a sötétkék íriszek jelennek meg előttem. Nem tudom megtenni. Kudarcot vallottam már abban a pillanatban, amikor találkoztam vele azon a padon, azon az átkozott padon.

Sóhajtok egyet, majd a billentyűzetre teszem ujjaimat, s sebesen írom be az üzenetet, nem kockáztatok meg, hogy meggondolom magam. Még egyszer átsiklok a szövegen, remélve, hogy nem találok elírást.

„Veled töltöm a születésnapod.”

Elmosolyodom, letöröm a könnyeimet, majd rákattintok a „küldés” gombra.

HANKÓ-NAGY PANNA

Wéber Anikó: Az osztály vesztese

(új fejezet)

Zsófi, mióta elkezdte az iskolát, megfigyelő. Igaz, erre csak harmadikban döbönt rá. Minden szünetben leült a teletömött padok egyikére, és figyelte a többieket. Figyelte, ahogy Balázsék fociznak, ahogy Fanni olvas és a többiek játszanak. Látta, ha valakitől elvették az ételét

vagy megbüntették a tanárok. Néha estig követte az embereket, de nem, őt nem vette észre senki. Az igazság az, hogy nehezen szerzett barátokat, ezért megtanult úgy járni, hogy ne vegye észre senki. A börtönből is ki tudott volna lopakodni, és az embereknek fel sem tűnt volna.

Egyszer, második korában az apja (aki rendőr) elvitte magával a munkahelyére és körbevezette az őrsön. Zsófit nem érdekelte a vallatószoza, és a felszerelésnek sem szentelt különösebb figyelmet. Ami őt lekötötte, azok a megfigyelések és jelentések voltak, amelyeket a nyomozók írtak. Nagyon sokáig olvasgatta azokat. Amikor hazaértek, elhatározta, hogy le fogja írni a megfigyeléseit. Méghozzá úgy, mint a nyomozók.

Ezt csinálta minden évben. Leírta, mit látott, mit hallott.

Nem csoda hát, hogy aznap is tudott a minyonos képről. Tudta, hogy lefotózták a gyereket, de nem gondolta volna, hogy pont Kukorica Jancsi Facebook-oldalára teszik fel. Jól tudta, hogy ki csinálta a fotót, ahogy azt is, hogy kiról, és mivel a feljegyzések nem csalnak, azt is tudta, hogy miért. A nyomozóknak ennyi kell, hogy leleplezzék a bűnöst. Ő is készen állt arra, hogy ha az osztályfőnök kérdezi, tud-e valaki valamit, jelentkezzen és szépen, részletesen, akár a krimikben, mondja el a teljes, indokolt, megcáfolatlan tényállást. És akkor ő lesz a középpontban, és mindenki csodálkozik, hogyan jöhetett rá erre. Akkor majd felismerik páratlan tehetségét, és majd lesznek barátai.

Ragyogva lépett az osztályterembe. Figyelmén kívül hagyta a feliratot a falon: Az osztály vesztese. Csak néhány perc választotta el a győzelemtől. Örömeiben énekelni tudott volna, ehelyett csak előszedte a jegyzeteit, és folytatta az írást. A legtöbben tippelik, hogy ki volt a tettes és ki volt az áldozat. Érdekes, hogy Zsófit mindkettőhöz felsorolják.

Nemsokára az osztályfőnöknő viharzott be az osztályba.

Amikor megkérdezte, hogy ki volt, Zsófi jelentkezni akart, de valahogy nem tudta felemelni a kezét. Maga sem tudta, hogy miért. Csak ült a padban mozdulatlanul, és várta, hogy a nő kimenjen a teremből. Szünetben tovább jegyzetelt. Leírta a felelgetős játékot, és hogy Lili hazudott, ezért kizárták, hogy Fanni egy ideig olvasott, aztán eltűnt az udvarról, és mindent úgy, ahogy eddig. Történelemórán látta, hogy Lili egy cetlit dobott Csabának, és hogy egy idő után Bálint már nem volt a padjában. Mindent látott és mindent leírt.

- De miért nem mondom semmit? - töprengett kétségbeesve. - Miért nem jelentkeztem? Hisz mindent tudok.

Tornaórán elsőnek dobták ki. A labda egyenesen az arcán találta el, de nem érdekelte. Az ebédnél egyedül

ült. Látta, amikor Kristóf meghúzza Fanni haját, és Áron rászól.

- Nem lehetek gyáva nyúl, el kell mondanom! - gondolta.

Felrohant az osztályba, papírcetlit vett elő, és elkezdett írni. Leírta, amit tudott az ügyről, összefüggéseket, indítékokat, mindent. A papírcetlit el akarta vinni az osztályfőnöknek. Ő majd igazságot tesz. Az igazságszolgáltatás fontos. Az apja is mindig ezt mondja.

A házi feladatokkal hamar végzett. Aztán kikérezkedett a mosdóra, és bóklászott a folyosón. Elhaladt a tanári mellett. A zsebéből előszedte a cetlit, és kopogott a tanári ajtaján. Senki nem válaszolt.

- Nincsenek bent - hallott meg ekkor egy hangot.

Továbbment a hang irányába. A takarítószerter elött a sarokban egy lány ült. Bánatosan nézett maga elé. Szőke haja dúsan omlott vállára, barna szeme bedagadt a sírástól. Zsófi gondolt egyet és lehuppant melléje.

- Mi a gond? - kérdezte.

- Nem mondhatom el. Titok.

- Nekem is vannak titkaim.

- Akkor mondjuk el, te is az egyik titkodat, és én is elmondom az enyémet.

- De azt csak barátok csinálják.

- Akkor legyünk barátok!

Zsófi szeme kikerekedett.

- Te... lennél a barátom?

- Persze. Elmondod a titkod?

Zsófi nyelt egy nagyot és kibökte:

- Már nagyon régóta feljegyzést írok mindenről, amit látok.

Most a másikon volt a sor, hogy meglepődjön:

- És egyáltalán legális ez?

- Aha. Most te jössz.

- Az a gond, hogy ígértem valamit egy barátomnak, és nem tudtam megtenni. Emiatt a barátom mérges lett rám, és folyton gonoszkodott velem.

- Ez volt az a nagy titok?

Erre a lány oldalba bökte.

- Hallgass, kukkoló!

- Nem is vagyok kukkoló! Csak leírom, amit látok! - mentegetőzött a lány.

Nagyon sokáig beszélgettek. Zsófi megtudta, hogy a lányt Júliának hívják és hatodikos. Egy évvel nagyobb nála, a kedvenc állata az elefánt és a kedvenc étele a lekváros pirítós. Megegyeztek, hogy ugyanitt találkozni mindennap. Amikor Zsófi visszafelé tartott, fogta a cetlit és egy határozott mozdulattal bedobta a kukába.

- Kell a francnak rajongás. Barátom már így is van.

Örömittas arccal nézte, ahogy a megdönthetetlen bizonyíték a banánhéjak és a csokis papírok sűrűjében landol.

A nap további részében Zsófi nem is írt le semmit. Aztán a többi napon sem, míg a feljegyzéseire már ő sem emlékezett.

FEKETE DORKA

(Felsőboldogfalva, Fülöp Áron Általános Iskola)

Julie Anne Peters: Amikor ezt olvasod, én már nem leszek (könyvajánló)

Számomra nagy szerelemként maradt meg ez a könyv az emlékeim között, tele izgalommal, rengeteg rejtéllyel összekötve. Egy csodálatos lány életét ismerhetjük meg, aki rengeteg akadályt átlépve elvesztette az önbizalmát. Tetszik a könyvben, hogy mennyire egyszerűen mondja el a világ problémáit, azt, hogy a bajban mennyire nem számíthatunk embertársainkra.

Daelynnek, a tinilánynak nem volt könnyű a múltja. Nagyon sokat gondol vissza azokra az időkre, amikor szüleinek miatta kellett szégyenkeznie. Tisztán látja maga előtt azokat az alkalmakat, amikor táborba kellett mennie, hogy lefogyjon. Ilyenkor sokszor könnyel telik meg a szeme, és nem is nagyon érti azokat a szülőket, akik ilyen helyre küldik gyerekeiket. Olyan helyre, ahol úgy bánnak a fiatalokkal, mint rossz emberekkel, mint akiknek semmi keresnivalójuk ezen a világon. Daelynnek mindezt át kellett élnie akarata ellenére. Iskoláskorában nagyon sokan csúfolták kinézete miatt, hogy mennyire kövér. Nem voltak barátai, nem voltak az életében olyan emberek, akikre bármikor számíthat a szülein kívül, ezért nagyon magába zárkózott. A lelkébe gázoló emberek miatt soha többé nem tudott magának megfelelni, úgy érezte, mindig kilóg a sorból.

Egy sikertelen kísérlet során, amikor véget akart vetni életének, a hangszálai megsérültek, azóta nem tud beszélni. Szülei rengeteg orvost felkerestek már, Daelyn emiatt lassan megőrül. Úgy gondolja, hogy nincs szüksége segítségre, ám ezzel szülei egyáltalán nem értenek egyet.

Egy nap az interneten egy *Át a fényen* nevezetű oldalra bukkan. Attól a naptól kezdve megváltozik Daelyn élete. 23 napja marad arra, hogy kellően elbúcsúzhasson szeretteitől, és megtisztuljon, hogy tisztán tudjon majd átmenni a fényen. Az elején nem nagyon érti, hogy miért van szüksége arra a 23 napra. Azonban rögtön az

első napon valami furcsaság történik. Egy fiúval találkozik, akinek különleges természete van. Ismerkedni szeretne Daelynnel, ám Daelyn ellene van. Próbálja kerülni őt, sikertelenül. A fiú mindennap várja őt az iskola kapujánál, ám látszólag ennek Daelyn nem örül. Mindent bevet annak érdekében, hogy a fiú valahogy békén hagyja őt, ám minden sikertelen.

Egy nap Daelyn szülei nem tudnak érte menni az iskolába, így Daelynnek Santanáékhoz, a „zaklató” fiúhoz kell mennie. Most van lehetősége arra, hogy Daelyn jobban megismerje Santánát. Daelynben elindul valami szerelemszerű érzelmek Santána iránt.

Ám nem csak ettől változik meg Daelyn élete... Jelentkezik iskolája énekkarába. Egyre többen beszélnek vele, többen akarnak vele barátkozni. Érezhető, hogy Daelyn elbizonytalanodik, nem tudja, hogy mi lenne a jó döntés.

Csak néhány napja maradt. Néhány napja arra, hogy véglegesen eldöntse, mit szeretne. Minden terve készen áll, mindent kitervelt, hogy mit, hogyan fog véghezvinni.

Eljön a NAGY nap. Vajon sikerül a fiúnak megmentenie Daelyn életét? Vagy talán már túl késő?

Csillag István rajza

Cimbi naplója

Szijasztok!

Sosse hittem volna, hogy a **miniszterek s mindenki** olvassa a Cimborát, samit kérek, betartyák. Emlékesztek, mindig mondtam, kevés a vakácijó, sok a tananyag, váltosztatni kéne. Smegtörtént. Nem kell mennyünk iskolába, ithonról tanitnak, **fotelbol irányítom a ma-tekstanárt!** Csettelek a Zoszival :). Csak aza kérdés, hogy most hogy jut el hozzátok a lap?!

Sajnos, ez a szabadság legroszabbkor jött. Pont amikor jó kezdet lenni a sulis. Nem is tudom, hogy tudtam ilyen mondatot leírni, sközsben le ne fagyon a billentyű. Pedig ez az igasság, mióta megjött **Virág Virág** egy lány. Bár én eddig azt hittem, a virág az növény. Tulipán, Rózsa, Ibolya s ilyenek. Na de ez csak a neve: **Virág**. Minden szírom, minden bibe, minden illat. Valami vallásos lány lehet, mert a **Szentjohanna** gimiből jött. Sok közös vonásunk van, szeret rajzolni és imággya az állatokat. Meghívnám tatáékhoz, hogy lásson tyúkot s tehent s malacot, de nem merem mexolitani. Mert annyira szép. Egyszerűen nincsenek szavak leírni a szépségét. Azért megpróbálom: szóval... őőő... izé... hát... szóval... nahát-tehát... dehát... rahát... izé... szóval... vagyis... őőő... dehát-nahát-tehát-rahát-kabát... szóval... virágööö.

Nem megy, mondtam, egyszerűen nem találok a szavakat. Pedig keresem.

Próbáltam verset is írni, hátha úgy könnyebben megy, s lehet, hogy igen. Esztet írtam, de még nem mutattam neki:

Mikor először megláttalak beestem az avarba, Szota is mikor látlak gyorsan jövök zavarba.

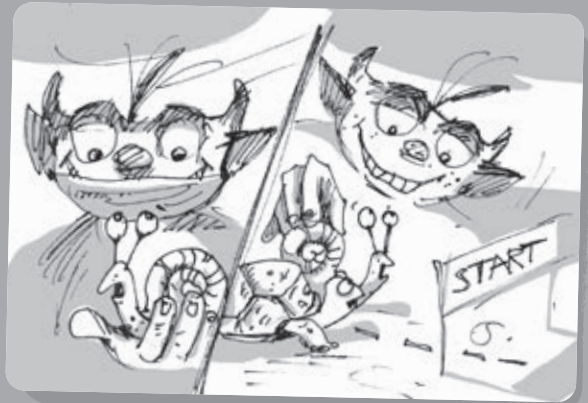
Esztet persze nem fogom neki megmutatni, nehogy elhídjje magát, mint mindig általában a lányok, akik kihasználják a fiukat, akik mexerelmesednek, s folyton kihasználják, hogy nem tudják követni a gondolataikat, s kihasználják folyton a fiukat. Már mint a lányok. Montam tatának, hogy mi a tervem, s azt mondta, ő is úgy ismerte meg magát, hogy **segitet neki disznókat etetni**, s aztán így.

Mama azota persze sok mindent megtanult, legutób egy új projektet kezdett az interneten! Zsírégetés címel fiatal asszonyokat, nőket tanít tepertyükészítésre. A projekt címe **sport&tepertyü#(hastek)**. Sport, mert az nemzetközi szó, s mert sok munka van vele, **tepertyü**, mert az különös és magyar. S **hastek**, mert mama szerint jó a hasizomnak. Csak sokat kell emelgetni a tepertyüstálat. Most apuci is akar valami főzőműsort az internetre, de még egy videója se sikerült, a tojásrántotánál a tojás a földre esett, a mákos laskánál mák helyett prézlit tett. Most épp teát próbál főzni, azt mondta, ha ezt is elbénázza-elrontya, akkor többet nem csinál főzőműsort. Szerintem az mindenkinek jobb lesz.

Hát ilyen most a világ.

Persze, azért éjjen a csengő, éjjen a hoszú szünet!

Füstbe ment terv

Csillag István rajzai

	1	Minta elhelyezése a kelmében	Névelő	Árvita	Ritka női név	Valaki	Szintén	Robbanó-szer	Volt	Gabona-fajta	Magyar együttes	3
	2		Tova									
Olasz autójel												L
Gonosz									Tetejére			
									Kerül			
Olló közepe!			Hatalmában tart				Tipor					
			Aszaló				Húros hangszer					
Igen Londonban				Orosz férfinév				Svejk tábori lelkésze				
Liter				Antonov gépjele				Kálium				
				Attila becézve						Bodri háza		
				Növény része						Jegyzetel		
Vesszőkerítés					Tíz fele			Óslény becézve				
Ekével dolgozik					Kikötő-híd			Vázlat				
Magyar város				Rég élt előd		Földet forgat			Sugár		Fluor	
Kiló				Kicsinyítő képző		Arzén			Az egyik szülő		Láthatatlanná tevő	
				Színes						Kefe közepe!		
				Romlott tojás						Nulla		
Bagolyfajta							Szlovák folyó					
Van							Toll-forgató					
Nehéz, mint ...! (szólás)				Gally		Ilona becézve				Középen átat!		
						Attól az időtől				Művégtag		
1. Háromszoros Kossuth-díjas magyar költő, író, drámaíró, műfordító, lapszerkesztő (1902. november 2.–1983. április 15.)			Portugál autójel		Az arc része				Ház része			
					A túlsó partra jut				Báránka			
				Esőálló					Katona			
				Az orrához					Hungary			
2. Kossuth- és József Attila-díjas költő, műfordító (1940. augusztus 7.–2006. április 20.)			Győri klub				Megy					
							Arany szélei!					
3. Kossuth-díjas erdélyi magyar költő, író, műfordító, szerkesztő (1937. május 18.–2009. április 20.)			Kolozs megyei vár					... hajrá!, biztatás				
			4					Tonna				
4. Kossuth-díjas magyar író, újságíró (1924. április 6.)			M									R

KÓNYA ÉVA

Alsónemők a festmények „kifutóján”

A Limbourg fivérek októberi munkálatokat ábrázoló miniatúráján a férfiak alsónadrágot, a nők hosszú alsóinget viselnek tunikáik alatt (*Berry herceg imádságos könyvének naptára, 1410-es évek*)

A 18. századi karikatúra szerint az akkoriban elvárt darázsderék eléréséhez néha nem volt elegendő egyetlen segítőkész társ (John Collett: *Szoros fűző, avagy a divat fontosabb, mint a kényelem, 1770*)

Édouard Manet francia művész selymfűzőt és alsósoknyát viselő nőt ábrázoló festménye (*Tükör előtt, 1876*)

A 19. századi magyar történeti festészet úttörő művészeként számontartott Than Mór arcképfestőként is maradandót alkotott (*Nő selymfűzővel, 1891*)

Hans Zatzka osztrák festő a múlt század elején képek sorát festette fehérneműt viselő hölgyekről (*Belépni tilos, 1900 körül*)

Frederick Carl Frieseke, az impresszionista irányzat amerikai képviselője által jegyzett, fehérneműjét javító táncosnőt ábrázoló festmény (*Elszakadt fehérnemű, 1915*)

Cimborola

Rendeld meg most
a **Cimborát**
a 2019-2020-as tanévre!

Éves előfizetési díj:

30 lej (3,33 lej / lapszám)

Az előfizetési díjat két részletben is
kifizetheted.

A Cimborola ára nem előfizetőknek:

4 lej / lapszám.

- KERESD AZ ISKOLAI TERJESZTŐNÉL •
- érdeklődj a 0752 062 885-ös telefonszámon •
- írd a cimboramail@gmail.com címre •

www.cimborola.net